PERŞEMBE
11
İLK KÂNUN
1941

TAN EVİ
İSTANBUL, Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
YEDİNCİ YIL — No. 2268
KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

SARAY LOKANTASI
Sahibi: MUSTAFA NEZİH
Saray yemekleri Türk aşçılığının bütün dünyaca tanınmış olan şöhretini teberüz ettirmektedir.
ÇOK ÇEŞİTLİ ve PEK TAZE BALIKLAR
Karaköyde Bebek Tramvay durağında ve Bay Artin'in AB. Lokantası yanında No. (31) Tel: 49005

Müstahsil İçin Yeni Kararlar

Ege Tütün Piyasasında Müdahale Mübayaası Yapılabilmesi İçin 10 Milyon Liralık Tahsisat Ayrıldı

İzmir, 10 (TAN) — Hükûmet, Ege tütünleri hakkında müstahsil lehine mühim kararlar almıştır. Piyasa 12 İkincikânunda açılacaktır. Ziraat Bankasının iştirakiyle yerli ürünler şirketi Ege mıntakasında müdahale mübayaası için on milyon lira tahsisat koymuştur. Lüzum görülürse mübayaat hacmi genişletilecektir. Millî korunma kanununa istinaden Ege mıntakasının muhtelif istihsal merkezlerindeki dönüm randımanları ve kalite farkları gözönünde tutularak asgarî mübayaat fiyatları tesbit edilecektir. Bu haberler müstahsili sevindirmiştir.

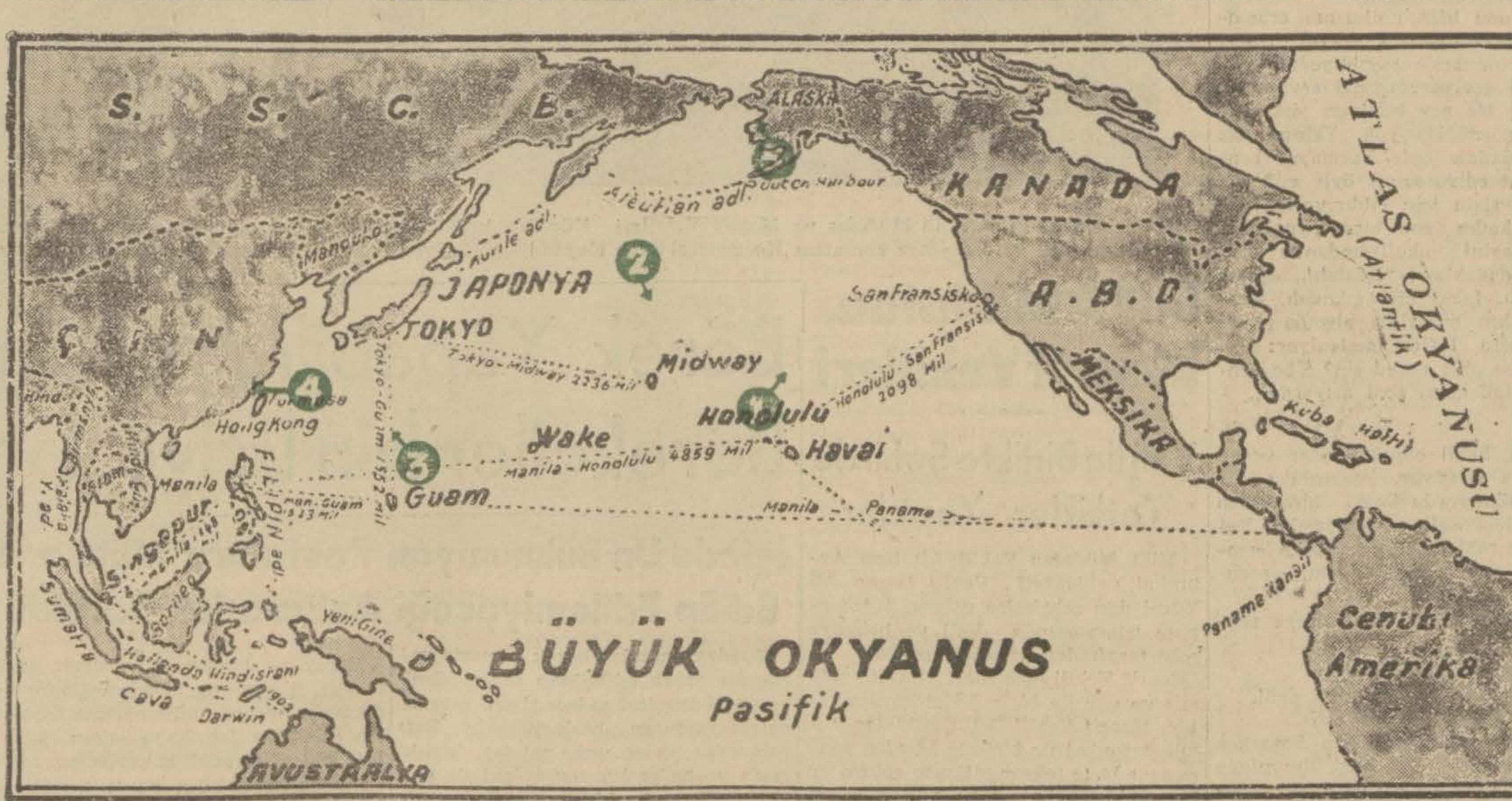

...asifikteki Amerikan üsleri: 1 — Hawa... ...tarafından ... Japon donanması tarafından abloka edilmiştir. 3 — Guam'a Japon askerleri çıkarılmıştır. 4 — Japonlar Filipin'le Luzon adasına ihraç teşebbüsünde bulunmuşlardır. 5 — Dutch Harbour civarında Japon gemileri görülmüştür. Bunlardan başka Guam ile Midway arasındaki Wake üssü de bombalanmaktadır.

Roosevelt Almanyayı da Düşman Olarak İlân Ediyor

"Bu, Yalnız Uzun Değil Ayni Zamanda Çetin Bir Harp Olacaktır,,

Vaşington, 10 (A.A.) — Reis Roosevelt, dün akşam radyo ile neşredilen nutkunda, Japon tecavüzünü şiddetle takbih ederek demiştir ki:

"Japonların Pasifikte yaptığı caniyane ani baskınlar, on senelik beynelmilel ahlâksızlığın müntehasıdır. Kudretli ve yığınlarla kaynaklara malik Gangsterler insan ırkiyle muharebe etmek için birleşmişlerdir. Şimdi de Birleşik Devletlere meydan okuyorlar. Japonlar, uzun tarihlerdenberi aramızda mevcut barışı alçakca bozmuşlardır. Düşmanın yaptığı hareketlerle bir çok Amerikalı kara ve deniz askeri öldürülmüştür. Amerika

(Sonu Sa. 2, Sü. 5)

Almanlar Şark Cephesinde Taarruz Plânını Bıraktılar

Almanların şark cephesinde harekâtı durdurmalarının başlıca sebebi, Moskova cephesinde çok büyük kayıplar vermiş ve hayli yıpranmış olmalarıdır. Bu vaziyette cephede sıfır altı 40 derecede konaklayan orduyu gerilerde muhafazalı müdafaa hatlarına çekerek ilkbaharı orada beklemeleri daha akla yakın görünüyor.

M. Zekeriya SERTEL

Uzak Şarkta başlıyan harp bütün alâkaları kendisine çektiği için şark cephesinde son günlerde husule gelen büyük ve mühim değişiklik dikkatimizi çekmedi.

Halbuki Sovyet - Alman harbi birdenbire yeni bir safhaya girdi. Alman başkumandanlığı iki gün evvel şark cephesindeki harekâtın bundan böyle iklim şartlarına uymak mecburiyetinde bulunduğunu bildirdi. Berlin askerî mütehassısı bu tebliğde kullanılan iklim şartları tabirinin ifade ettiği mânayı izah etti. Bu izahata göre şark cephesinde kış vaktinden evvel ve pek şiddetli olarak gelmiştir. Askerler cephede donmaktadır. Bu yüzden askerî harekât yapılamamaktadır. Alman başkumandanlığı bu kış Moskovayı almaktan vazgeçmiştir. İlkbahara kadar bugünkü vaziyette büyük bir değişiklik olmıyacaktır.

İki Birinciteşrinde Hitler büyük taarruzu haber verdiği zaman, bu taarruzun hedefi Moskova ve Donetz havzası idi. Alman başkumandanlığı bu hedefe varmak için iki aydanberi her türlü fedakârlığa katlanmaktan çekinmedi. Moskovaya biribiri ardından altı defa taarruz edildi. Ve Rostofu alan Alman kuvvetlerinin Kafkasyaya inmek için hazırlık yapmıya başladığı bildirildi.

Şu halde bugün ilân edilen vaziyet, Alman başkumandanlığının plânını tahakkuk ettirmiye imkân bulamadığını gösterir. Acaba Almanları plânlarını geri bırakmıya zorlıyan sebep hakikaten soğuklar ve kara kış mıdır Yoksa bunun arkasında başka sebepler gizli midir İki ay evvel general kıştan bahsedildiği zaman Alman matbuatı alay etmiş, ve kışın daha iyi harbedilebileceği iddiasını ileri sürmüştü. Don başladıktan sonra motörize kuvvetlerin daha kolay yürüyebileceği de sebep olarak gösterildi. Şimdiye kadar hep hesaplı hareket eden, plânını muvaffakıyetle tatbik eden Alman başkumandanlığı, şüphesiz Moskovaya taarruza başladığı zaman kışı ve soğuğu da hesap etmiş olmalıydı.

Şu halde acaba Almanlar şark cephesinde ilkbahara kadar müdafaada kalarak, buradan ayıracakları bir kısım kuvvetlerle başka bir cephede harekete geçmek niyetinde midirler?

Bizce bu ihtimal de pek varit görünmüyor. Çünkü Almanlar şark cephesinden kuvvet ayırabilecek vaziyette değildirler. Sovyet kuvvetleri son günlerde Almanların zaaflarından istifadeye hazır bir vaziyette beklediklerini

(Sonu Sa. 2, Sü. 3)

Sovyet erkân harbiye reisi Mareşal Şapoşnikof

ŞARK CEPHESİNDE

Sovyetler Tikvin'i Geri Aldı

Bu Bölgede 2 Alman Tümeninin İmha Edildiği Bildiriliyor

Moskova, 10 (A.A.) — Sovyet tebliği: General Schimidt'in kumandasında Leningradın doğu cenubundaki Alman kıtaları bundan on gün evvel Tikvin şehriyle o bölgedeki bazı yerleri işgal etmişti. Tikvini kurtarmak için yapılan muharebeler on gün sürmüştür. 9 ilkkânunda Mereckof un kumandasındaki kıtalarımız Alman kıtalarını tam bir bozguna uğratarak Tikvini geri almışlardır. Almanların 12 nci tank tümeniyle 18 inci motörlü tümeni ve 6 ncı piyade tümeni imha edilmiştir. Almanların bu muharebede 7 bin ölü bırakmışlardır. Alınan esirler ve ganimet henüz sayılamamıştır.

Alman resmî tebliği

Berlin, 10 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Doğu cephesinde mevzii taarruzları muvaffakıyetle püskürtül

(Sonu Sa. 2, Sü. 2)

MÜTTEFİKLERE Göre

Filipinlerde Japonlar Püskürtüldü

Siyam Sınırını Geçen İngilizlerle Japonlar Arasında Harp Başladı

Malezyada Şiddetli Muharebeler Oluyor

Singapur, 10 (A.A.) — 10 ilkkânun öğle tebliği: Bugün erkenden düşman Malezya şimalinde karada ve havada faaliyetlerine devam etmiş, fakat fazla terakki kaydedememiştir. Japonlar, Malezyanın şark sahiline Kuantanın tam şimaline Singapur ile Tayland hududu arasında yarıyola asker çıkarmağa teşebbüs etmişlerdir. Bu kesimde Japonlarla çarpışmalar olmaktadır.

(Sonu Sa. 2, Sü. 4)

LİBYA'DAKİ MUHAREBE

Mihverin Zırhlı Kuvvetleri Geniş Ölçüde Tahrip Edildi

Londra, 10 (A.A.) — İngiliz kıtalarının Libyadaki büyük meydan muharebesinin ikinci safhası sonuna yaklaşmış bulundukları ve düşmanın zırhlı kuvvetlerini tahrip ettiklerini bugün salâhiyetli Londra mahfilleri beyan etmektedir.

Düşman zırhlı kuvvetleri çok ciddî bir darbe yemişler ve yeni bir müdafaa hattı aramak üzere garbe doğru ricat mecburiyetinde kalmışlardır.

(Sonu Sa. 2, Sü. 7)

Filipin adalarında yerlilerden mürekkep askerî bir müfreze

2 İngiliz Zırhlısı Batırıldı

Japonlara Göre, "King George V" Gemisi de Batmıştır

Tokyo, 10 (A.A.) — İmparatorluk umumî karargâhının deniz şubesi bildiriyor: Uzak Şark İngiliz filosu, 9/10 ilkkânun gecesi Singapur'dan çıkarak Malezya yarımadası şark sahili boyunca seyretmeğe başlamıştır. Çarşamba günü saat 10.30 da filo, Japon deniz tayyarelerinin hücumuna uğramış, "Repulse,, kruvazörü, bombaların isabetiyle derhal batmıştır.

"Prince Of Wales,, zırhlısına da bomba isabet etmiş ve gemi iskele tarafına yatmıştır. Zırhlı, buna rağmen kaçmıya çalışmış ise de saat 14.50 de daha başka tam isabetlerle batmıştır.

(Sonu Sa. 2, Sü. 7)

Gazeteciler Arasındaki Toplantı

Dilimizi Türkçeleştirmek Yolunda Yeni Kararlar Verildi

Dün, İstanbul basın birliği merkezinde Ankara ve İstanbul gazeteleri ile Anadolu ajansının Ankara ve İstanbul mümessilleri arasında bir toplantı yapılmıştır. Dilimizi türkçeleştirmek temelinde birleşen bütün muharrirler bu gayeye varmak için aşağıdaki üç nokta üzerinde anlaşmışlardır:

1 — Dilden mümkün olduğu kadar yabancı kelimeleri atmak ve karşılığı bulunmıyan yabancı kelimelerin hiç değilse tasrif şekillerini türkçeleştirmek. "Meselâ: Teşdit yerine şiddetlendirmek, takviye yerine kuvvetlendirmek .

(Sonu Sa. 2, Sü. 3)

JAPONLARA Göre

Pasifik'te Guam'a Asker Çıkarıldı

Filipin'deki Üsler Fasılasız Surette Bombardıman Edildi

Büyük Bir Amerikan Gemisi Yakalandı

Tokyo, 10 (A.A.) — Japon imparatorluk umumî karargâhı tebliğ ediyor: Japon kıtaları, Guam adasına çıkmışlardır.

Japon deniz tayyareleri, dün sabah Filipin adalarındaki Nichols hava üssüne hücum etmişlerdir. Tayyareler, karşı koyma topçusunun şiddetli ateşine rağmen, hangarları tahribe muvaffak olmuşlar ve iki büyük yangın çıkarmışlardır.

Bir Japon denizaltısı, Salı sabahı, Manilla körfezinde 15.000 tonluk bir asker nakliye gemisini batırmıştır.

Bir Japon harp gemisi, Pazartesi sabahı, Hong-Kong açığında 6000 tonluk silâhlı bir İngiliz ticaret gemisi zaptetmiştir.

(Sonu Sa. 2, Sü. 1)

Hitler Berline Döndü

Rayştag Toplantıya Çağırılıyor

Budapeşte, 10 (A.A.) — Alman devlet reisi Hitler Berline dönmüştür. Hükûmet gazetesinin Berlin muhabiri Hitlerin bazı Alman ricaliyle ve bilhassa Rayştag reisi Mareşal Goering ile görüştüğünü bildirmektedir.

★

Bükreş, 10 (A.A.) — Rador ajansının Berlin muhabirinin bir telgrafına göre, Rayştag bugün için içtimaa davet edilmiştir. Führer bu münasebetle Almanyanın yeni ihtilâf karşısındaki hattı hareketini bildirecektir. Umumî surette zannedildiğine göre, bu hattı hareket sarih ve üçlü pakta uygun olacaktır.

Mr. Roosevelt'in Hikâyeleri

Bu nefis tefrikayı pazartesi gününden itibaren neşre başlıyoruz

Günler Geçerken

"Birinci Harp Tasarrufu Yılı"

REFİK HALİD KARAY

Harp uzayacağa benziyor; harp uzadıkca vaziyet daralacağa benziyor; vaziyet daraldıkça hayat pahalılığı artacağa, hayat pahalılığı ile beraber öteberi kıtlığı da bütün dünyaya yayılacağa benziyor. Ben şu fikirdeyim ki, yarın başlıyacak olan (on ikinci tasarruf ve yerli mallar haftası) nın bu yıl, olanüstü bir ehemmiyeti vardır; onu geçmiş yıllarla ölçemeyiz; ikinci plâna atamayız; küçümseyemez, hiçimseyemeyiz. Artık "tasarruf,, bir hafta ve ay meselesi değildir; yıl ve yıllar meselesidir. Hükûmet ve fert bu işte çok keskin, çok etraflı, cesaretli, sağlam ve köklü kararlar almak zorundadır. Çekinir göründüğümüz "vesika usulü,, ne bile baş vurmak, hele ekmek için, durmadan savsaklamadan tasarruf yolunu tutmak, gereken bütün tedbirleri yürütmek lâzımdır. Hükûmet bunları yaparken fertler de akıllarını başlarına toplamalı, hali vakti yerinde olanlar bile yersiz harcamalardan, kıymet bilmezlikten, süsten, lüksten, kap kap yemeklerden, kat kat elbiselerden piyasayı altüst edecek yiyim ve giyim katımlarından vazgeçmelidir.

Dünya daralmıştır. Harbe girmemiş olan ülkeler dahi atılı kuşatılmış hisarlara benzemiştir. Kendimizi, kumanyasını tüzdükten sonra karaya ayak basmadan uzun bir seferi göze almış bir gemide bulunuyoruz sanmak, ona göre tutumlu ve nizamlı hareket etmek şarttır. Bu sebeplerledir ki, (on ikinci tasarruf haftası), 1941 Sonayında (birinci harp tasarrufu yılı) nın başlangıcı olmalıdır.

Harp uzun sürecek... Sürmese bile onu sürecek belirmekte ayda vardır, zarar yoktur. Şimdiden elimizi yumuşak, yarın kemerimizi sıkmaktan iyidir. Siz propagandaya bakmayınız, Avrupanın her tarafında yalnız besin maddeleri değil, eşya ve elbise de suyunu çekmiştir. O kadar ki, bugünün Avrupalısı gözümün önünde şu fıkradaki çulsuzu canlandırıyor: Üzerinde kinden başka esvabı ve gömleği olmıyan biri çarşıda dolaşırken bir sandıkçı dükkânını seyre dalmış. Dükkâncı, hemen dışarıya fırlamış, "buyurun, demiş, size bir sandık verelim?,, Obürü sormuş: "Sandık ne işime yarar?,, — "İçine elbiselerinizi, çamaşırlarınızı koyarsınız!,, Adamcağız gülümsemiş, demiş ki: "Peki amma ben çıplak mı gezeyim?,,

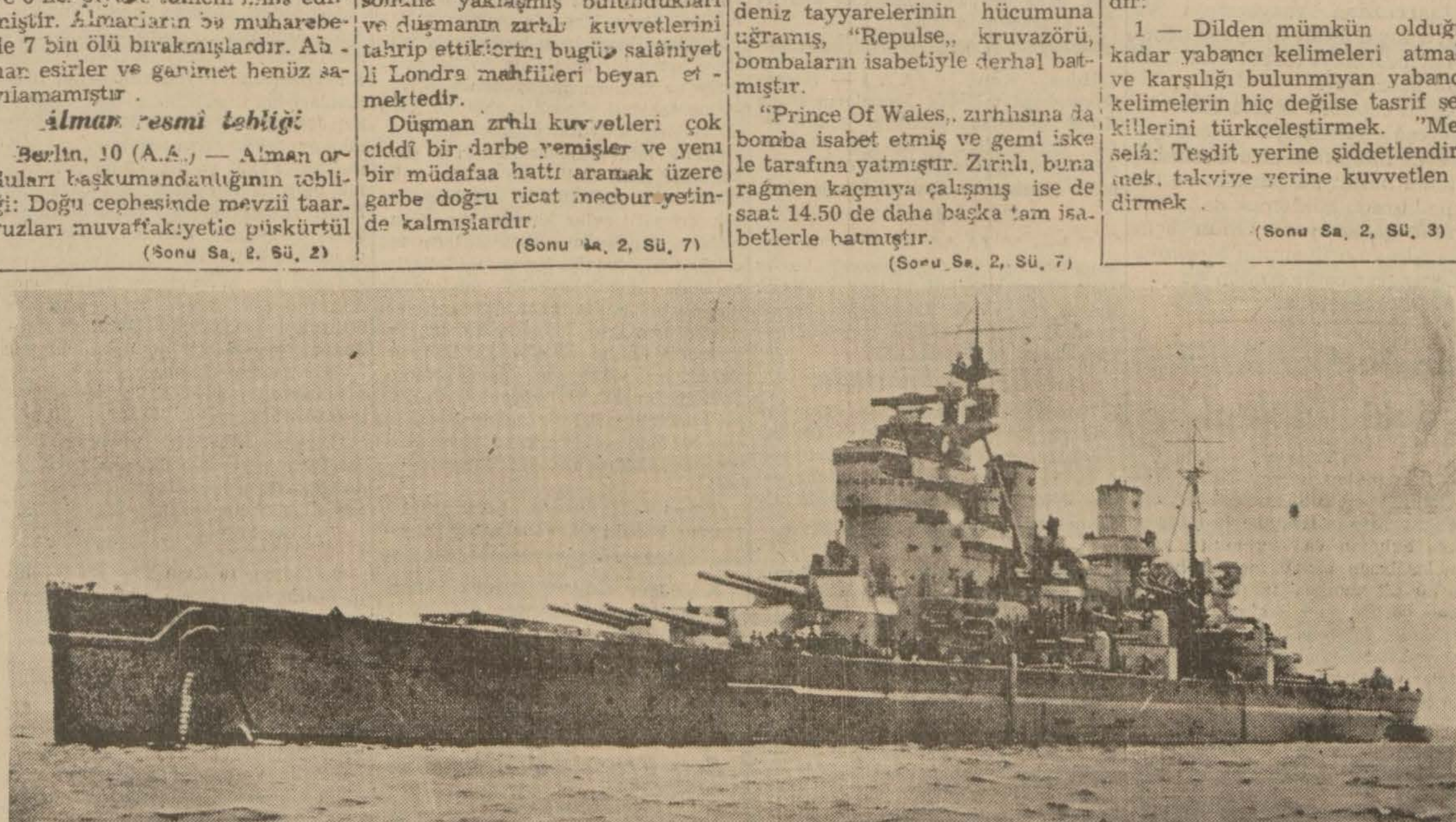

Malezya yarım adası açıklarındaki harekât sırasında battığı bildirilen 35.000 tonluk İngiliz saffı harp gemisi: Prince Of Wales

GÜLEN GÖZLER Milli ve Edebi Roman

No. 24 *Yazan: MEHMET ABUT*

— Babam bizi seyrediyor.

Saliha başını kaldırdı. Kendilerine dalğın dalgın bakan Kemali selâmladı:

— Sabah şerifler hayırlar olsun Kemal bey.

Genç adam başı ile mukabele etti. Saliha bir akşam evvelki meseleyi çoktan unutmuş, şimdi Kemale karşı kalbinde yalnız merhamet var.

— Hava ne güzel değil mi?

— Evet, çok güzel.

— Nasıl oldu da bugün evdesiniz?

— Bugün pazar.

— Affedersiniz, dalgınlık.

Saliha kendisini elinden sürükliyen çocuğu takip etti.

Gülçin babasına sesleniyordu:

— Baba sen de gelsene. Saklambaç oynarız.

Bahçenin arka taraflarına doğru çamların arasına daldılar.

— Haydi gözünü kapa!

Saliha itiraz etti:

— Hayır bu sefer ebe sensin. Gel gözünü bağlayayım!

Boynundaki kırmızı (fular) ı çıkarttı, çocuğun gözlerini bağladı. Gülçin ayaklarını yere vuruyor:

— Çok sıktın gevşet Saliha abla. Diyordu.

Saliha bir çınarın arkasına gizlendi. "Oldu!„ diye seslendi. Gülçin epey aradıktan sonra genç kadını gördü. Sevinçten katılırcasına gülüyordu. Saliha, yüzünü gözünü buruşturarak yere diz çöktü:

— Haydi bakalım bağla gözlerimi, aman Gülçin yavaş amma da sıktın, hiç bir şeyler göremiyorum.

Gülçin sıkı sıkı düğümledikten sonra, evin bahçesine koştu.

Saliha doğruldu:

— Oldu mu Gülçin? Gülçin, ses versene. Amma da uzun saklandın. Oldu mu?

Bu sırada elinden birisi çekti. Fakat bu Gülçinin eline benzemiyordu. Bir erkek eli.. "Kimsiniz?„ Saliha gözlerindeki bağı çözmeğe uğraşırken, diğer kuvvetli bir el bileğinden tuttu. Bilmediği, görmediği bir yere doğru sürükleniyordu. Ansızın kendisinin yumuşak çimenler üzerinde olduğunu hissetti.

— Böyle şaka olmaz, bırakın gözlerimi açayım, Paşa siz misiniz?

Vücudünde iki kuvvetli kolun tazyiki. Yüzünde sıcak bir nefes ve dudaklarında bir ateş. Hayır! Bu gergin dudaklar kocasının pörsük dudaklarına benzemiyordu; daha vahşi bir pusenin altında titredi; başı döndü. Vücudü eriyecek gibi idi, çırpınmadan durdu. Mücadele edecek kuvveti kalmamıştı. Dudakları bu görünmiyen erkeğin dudaklarına kilitlenmiş, onun nefesini ciğerlerinde hissediyor; o kızgın dudaklar bırakmıyor, sanki ruhunu emiyordu; iki kuvvetli kol arasında göğsü ezildi sanki kemikleri birbirine geçti. Hayır, bu ihtiyar kocasının puselerine hiç benzemiyordu. Kurtulmak için çırpındı. Gözlerini orten kızıl örtü boynuna sarılmıştı. Bir şey söylemek için dudakları açıldı. Nazarları genç çocuğun gözlerine dikilmiş, Gittikçe büyüyordu. Yutkundu. Göğsü sık sık inip çıkıyor gözleri yavaş yavaş küçülüyordu. İki damla yaş yanaklarından süzüldü.

Suavi, onu hâlâ kollarının arasında sımsıkı tutuyordu.

Ateşli bir sesle sayıklıyordu:

— Sizi seviyorum, sizi seviyorum başka hiç bir şey bildiğim yok. Hiç bir şey gördüğüm yok. Yalnız siz Saliha, yüzüme öyle bakmayın benden nefret ediyorsunuz öyle mi? Hal buki ben sizin için çıldırıyorum!

Genç kadın son bir çırpınıştan sonra Suavini nkollarından ayrıldı. Titriyen dudakları: "Küstah!„ demek için açıldı, fakat sesi çıkmadı. Suavinin şaşkın nazarları altında eve doğru koştu. Gülçin sesleniyor:

— Saliha abla neredesin? Ebe sendin. Demindenberi seni arıyorum..

. . . . . .

Sofrada, kabil olduğu kadar neşeli görünmiye çalışıyor. Suavinin yüzüne hiç bakmıyordu Suavi biraz mahcup ve düşünceli görünüyordu. Behiyc, yine mütecessis nazarlarla etrafı tetkik etmektedir. Gülçin, soruyordu:

— Kuzum Saliha abla nereye saklanmıştın?

Salihanın rengi penbeleşti:

— Sana sonra gösteririm dedi.

Çocuk Suaviyi işaret etti:

— Ben saklanmak için koşarken amcama rasgeldim. Beni limonluğa sakladı. Kapıyı da üstümden kapamış içeride kaldım. Sana o kadar seslendim, duymadın mı Saliha abla?

Saliha biraz sinirli:

— Hayir Gülçin.

— Ya! Sonra ben pençereden atladım seni aradım, aradım.

Behiye, alâkadar:

— Hangi pençereden atladın?

— Limonluğun pençeresinden

— Allah saklamış çocuğu, ya camekânın üstüne düşseydi Sen hiç büyümiyeceksin Suavi, çocuktan ne istedin? Hiç limonluğa kapatılır mı? Hep eski muzipsin!

Hüsrev Paşa neşeli neşeli güldü.

Suavi itiraz etti:

— Bunda uzatacak bir şey yok.

(Arkası var)

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

7.30 Program
7.33 Müzik (Pl.)
7.45 Haberler
8.00 Müzik (Pl.)
8.15 Evin saati
8.30 Müzik (Pl.)

*

12.30 Program
12.33 Türküler
12.45 Haberler
13.00 Fasıl
13.30 Müzik (Pl.)

*

18.00 Program
18.03 Şarkılar
19.00 Konuşma
19.15 Müzik (Pl.)
19.30 Haberler
19.45 Müzik
20.15 Radyo gazetesi
20.45 Şarkılar
21.00 Ziraat takvimi
21.10 Türküler
21.30 Konuşma
21.45 Orkestra
22.30 Haberler
22.45 Dans müziği
22.55 Kapanış.

Dün şehrimize gelen Millî Müdafaa ve Maarif Vekilleri karşılayan vali ve örfî idare komutanı Korgeneral Sabit Noyan ile görüşüyor

Köprüde kendisini Cumartesi günü Galatasarayla Pazarada Fenerle birer maç yapmak üzere Dün Ankaradan şehrimize gelen İngiliz profesyonel muhtelit takımı

Millî Müdafaa, Maarif Vekilleri

Vali İle Birlikte Şehirde Tetkikler Yaptılar

Milli Müdafaa Vekili Ali Rıza Artunkal ve Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün şehrimize gelmiş, Haydarpaşa istasyonunda Vali ve belediye reisi tarafından karşılanmışlardır.

Maarif Vekili öğle üzeri vilâyete gelmiş ve vali ile bir müddet görüşmüştür. Maarif Vekili, Milli Müdafaa Vekili Artunkal ile birlikte öğleden sonra saat 14 te tekrar vilâyete gelmiş ve bir müddet valiyle görüşmüşlerdir. Bu görüşmelerden sonra Vekiller vali ile beraber şehrin muhtelif yerlerinde incelemeler yapmışlardır.

ADLİYEDE

Metresini Öldüren Katilin Mahkemesi

Bir müddet evvel Bahriyeli Salim adında biri mahkûmiyetini bitirip hapishaneden çıktığı akşam Beyoğlunda bir barda eski metresiyle karşılaşmış ve yanına çağırmıştır. Mükerrem adındaki bu kadın Salimi dinlememiş ve Salim de tabancasını çıkarıp Mükerreme ateş ederek onu öldürmüştür.

Dün ikinci ağır ceza mahkemesi, bahriyeli Salimi 12 sene 9 ay 10 gün hapse ve 233 lira para cezasına ve Mükerremin annesine 8000 lira tazminat ödemiye mahkûm etmiştir.

Mangala Düşen Bir Kadın Öldü

Salmatomrukta oturan 30 yaşında Fatma adında bir kadın mangala düşmüş ve muhtelif yerleri yanmıştır. Dün Fatma Haseki hastahanesinde ölmüştür.

Börek Yapabilmek İçin Börekçiler İzin İstiyorlar

İçinde Un Bulunmıyan Pastalara Müsaade Edilip Edilemiyeceği Ankaradan Soruldu

Buğday unundan börek ve pasta yapılması yasak edildikten sonra börek ve pasta fırınları sadece simit, gevrek, galeta yapmaya başlamışlardır. Bazı pastacılar pirinç unu, patates, fındık, ceviz ve bademi yumurta aki ile karıştırarak pasta, bisküvi ve kek yapmakta, yumurta sarısını da lokantacılara satmaktadırlar., Ancak bu şekilde pasta yapılmasına İstanbulda göz yumulduğu halde Beyoğlunda müsaade edilmemektedir. Beyoğlu semti fırıncıları iaşe müdürlüğüne giderek isi bildirmişler, iaşe müdürlüğü da pasta yapma yasağının yalnız buğday unu için mi olduğunu Ticaret Vekâletinden sormuştur. Fakat henüz cevap gelmediği için Beyoğlunda pasta satışı yapılmamaktadır. Belediye evvelki gün İstanbul cihetindeki pastacılardan nümuneler almış, bunların içinde un bulunup bulunmadığının anlaşılması için nümuneleri tahlilhaneye göndermiştir.

Diğer taraftan börekçiler yeni kurdukları cemiyet vasıtasiyle böreğin lüks yiyecek olmadığını bildirerek Ankaraya müracaat etmişler, börek yapılmasına izin istemislerdir. Müracaatları tetkik edilmektedir.

İstanbulda 95 börekçi ve simitçi fırını vardır. Ayrıca 150 kişi de evlerinde börek yaparak satmaktadırlar. Fırınlardan ve evlerinde börek yapanlardan börek alıp satan fırıncıların sayisi da bine yaklaşmaktadır. Kuru poğaça, gözleme, yağlı yağlı denilen simitimsi hamur işi ve bunlara benzer diğer börek satışının günde en az on bin kiloyu bulduğu hesaplanmaktadır.

Börek ve bunlara benziyen yağlı hamur işlerini en ziyade istihlâk edenlerin de işçi sınıfı olduğu, bunların sabahları fabrikaya erken gittikleri için evlerinde kahvaltı yapmaya vakit bulamadıkları ve iş yerlerinin kapısında satiş yapan seyyar börekçilerden yüzer gram börek ve böreğe benzer maddeler alarak karinlarını doyurdukları anlaşılmaktadır.

İşçi sınıfı şimdi bu ihtiyaçlarını simit ve çayla karşılamaktadır. Fakat iki gündenberi İstanbulda simit de azalmış, hattâ dün bazı fırınlar hiç simit yapamamışlardır.Bunun sebebi de fırınlara -pasta ve börek yasağından sonra- henüz simitlik un verilmemiş olmasıdır. Simitçiler şimdiye kadar ellerinde bulunan unlarla idare etmişler, dün de kendilerine un verilmesi için toprak ofise ve belediye iktisat müdürlüğüne baş vurmuşlardır.

Yerli İpekliler Harice Gönderilmiyecek

Yerli ipekler ve ipekli kumaşlar her sene boyanmak üzere Fransaya gönderilmekte idi, İki senedenberi bu iş durmuştur. Ticaret Vekâleti boyanmak için bile olsa ipek ve ipeklilerin ihracına müsaade etmiyecektir. İpek dokumacılığı bakımından bu yasağın piyasada iyi tesiri olmuştur. İpekçiler, inci boya yapan mütehassıslarla görüşerek ipek liflerini yerli olarak boyatmaya başlamışlardır.

Hamlet Piyesi Davaları

Vukuf Heyeti Yazıları Tetkike Başlıyacak

Hamlet piyesinin temsilinden doğan karşılıklı hakaret davalarına dün de birinci asliye ceza mahkesinde devam edilmiştir. Duruşma birinci ağır ceza mahkemesinde yapılmıştır.

Üniversiteden ehli vukuf olarak istenen isimler arasından mahkemenin seçtiği edebiyat fakültesi edebiyat tarihi profesörü Ahmet Hamdi Tanpınar, hukuk fakültesi ordinaryüs profesörü Sıddık Sami Onar, edebiyat fakültesi Alman edebiyatı doçenti Bürhan Batumardı vukuf heyeti mahkemede bulunmuştur. Suçlu sanılanlara ehli vukufa itirazları olup olmadığı sorulmuş, yalnız Peyami Safa rapora itiraz etmek hakkı olduğunu söylemiştir. Celâlettin Ezinenin avukatı da kendilerinin edebiyat fakültesinin tercüme ettiği Hamlet piyesine de itiraz ettiklerini, bu sebeple itiraz haklarının baki kalmasını istemiştir.

Bunun üzerine ehli vukuf Sıddık Sami Onar, kendilerinin raporlarını verdikten sonra haklarında uzun uzadiya söz söyleneceksе şimdiden çekilmeleri daha doğru olacağını söylemiştir.

Hâkim vukuf heyetinden, hakaret mevzuu olan yazıların derhal mi tetkikine başlanacağını sormuş, ehli vukuf mühlet istemiştir.

Mahkeme, yazıların vukuf heyeti tarafından tetkik edilerek raporunu hazırlaması için duruşmayı başka bir güne bırakmıştır.

Altın Fiyatları

Altın fiyatı biraz düşmüştür. Bir altın 2745 ve bir gram külçe 386 kuruştur.

SPOR

İngiliz Futbol Takımı Dün İstanbula Geldi

İngiliz profesyonel muhteliti dünkü trenle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Misafir futbolcüleri hâmil bulunan katar saat 14,10 da Haydarpaşaya gelmiş ve Garda kalabalık bir sporcu kütlesi tarafından istikbal edilmiştir. karşılayıcılar arasında bölge direktörü Feridun Dirimtekin, Fenerbahçe ve Galatasaray idarecileri, muhtelif teşekküllere mensup sporcular, gazeteciler ve futbol meraklıları bulunuyordu. Misafir futbolcülere Beden Terbiyesi teşkilâtı, Fenerbahçe ve Galatasaray klüpleri namına üç buket verilmiş ve İngiliz sporcular, İstanbula geçerek ikametlerine tahsis edilen Tokatlıyan oteline gitmişlerdir.

Profesyonel muhteliti kafilesine riyaset eden M. Lory, Ankara intibalarını soran bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

"— Ankarada, her türlü tahminlerimizin üstünde bir samimiyet ve hüsnü kabul gördük. Karşılaştığımız sporcuların ve maçlarımıza yüksek bir alâka gösteren halkın spor anlayışından ve terbiyesinden hayranlıkla bahsedeceğim. Memleketinizde bulunduğumuz müddet zarfında, dost bir diyarda bulunmanın bütün hususiyetlerini farketmek fırsatını elde ettik. O kadar ki, güzel yurdunuzda daha bir müddet kalmak imkânını veren İstanbul seyahatimizi büyük bir zevk ile karşıladık.„

M. Lory, Tokatlıyanda kısa bir istirahati müteakip saat 16 da İstanbul Vali ve Belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar ı vilâyette ziyaret etmiştir.

DİKKAT: 45 Liraya Bir Çift Kundura

Kundura fiyatları alabildiğine yükseliyor. Kunduracılarınız sizo şimdiden fazla kundura yaptırıp ihtiyatlı bulunmanızı tavsiye etmekten de geri durmuyorlar. Bazı kunduracıların bir çift ayakkabî için 30, 40, hattâ 45 lira istediğini haber veriyorlar.

Halbuki bu işten anlıyan salâhiyettar kimselerle konuştuğunuz zaman, size ayakkabı fiyatlarının sebepsiz yükseldiğini izah ediyor. Ve her çift ayakkabıda en aşağı % 100 kâr edildiğini söylüyor.

O halde mürakabe komisyonu ne yapıyor? Onun gözü önünde bu alabildiğine yükselişe nasil seyirci kalabiliyor?

GECE GELEN HABERLER

Ucretli Memurlar

Barem Kanununda Yeni Değişiklikler Yapılıyor

Ankara, 10 (TAN) — Barem kanunun tatbikatından alınan neticelere göre bu kanunu da ihtiyaca daha uygun bir hale getirmek maksadiyle kurulan komisyon faaliyetine devam etmektedir. Bilhassa bu kanunun tadil edilmek istenen kısımları, ücretli memurların vaziyetleri ile alâkadardır. Ücretli memurlara hiç olmazsa devlete bağlı iktısadi ve malî müesseselerde çalışan ücretli memurlar kadar bir tekaütlük hakkı tanınması ve senelik izin vaziyetlerinin kendilerine daha faydalı olabilecek bir şekilde tayin edilmesi düşünülmektedir.

Amiral Darlan Kont Ciano İle Görüştü

Torino 10 (A.A.) — "Stefani„ Kont Ciano bugün Torino'da Fransız hükûmeti Başvekil muavini ve Hariciye Nazırı Amiral Darlanla görüşmüştür. Görüşme, İtalyan ve Fransız mütareke komisyonlarının sabah saat 10 da gelmiş bulundukları Palazzo Madama'da olmuştur. Kont Ciano 10.45 te ve biraz sonra da Amiral Darlan ile refakatlerindekiler gelmişlerdir.

Japonlara Göre

(Baştarafı 1 incide)

Tokyo, 10 (A.A.) — Deniz umumi karargâhının bildirdiğine göre, şimdiye kadar hiçbir Japon gemisi kaybedilmemiştir. Yalnız 38 Japon tayyaresi eksiktir.

Diğer bir haberde de Amerikanın Presiden Harrison yolcu gemisinin zaptedildiği haber veriliyor.

Tokyo tekzip ediyor

Tokyo 10 (A.A.) — Birleşik Amerika tayyarelerinin Tokyo'yu Kiushu ve Formoz adalarını bombaladıklarına dair olan Amerika radyosu haberlerini Domei ajansı yalanlamaktadır. Işıkların söndürülmesi ve tayyareye karşı müdafaa için lâzım gelen bütün tertibat alınmıştır.

Çindeki harekât

Şanghay 10 (A.A.) — Japon tayyare teşekkülleri, Kwangsi eyaletinin cenup batı kısmında Çin kıtaları topluluklarına ve Yamashien tayyare meydanına karşı şiddetli bir hücuma geçmişlerdir. Kışlalar ve malzeme depoları tahrip edilmiştir.

Japon Kabinesinin Dünkü Toplantısı

Tokyo, 10 (A.A.) — Japon nazırları bugün fevkalâde olarak başvekil General Tojo'nun başkanlığında toplanmıştır.

Domei ajansı, toplantının çok mühim harici bir meselenin müzakeresi için yapıldığını ve bu mesele hakkında resmî bir tebliğ neşredileceğini bildirmektelir.

Şark Cephesinde

(Baştarafı 1 incide)

müştür. Düşman bu münasebetle yeniden kanlı vahim zayiat vermiştir.

Alman hava kuvvetleri, ehemmiyetli teşekküller halinde, doğu cephesinin cenup kesiminde düşman askeri topluluklarını ve harbe hazır zırhlı arabalarını ve Sovyet hava meydanlarını müessir surette bombardıman etmişlerdir.

Düşman Moskova etrafındaki sahada yaptığı taarruzlar neticesinde hava kuvvetlerimiz tarafından ehemmiyetli zayiata uğratılmıştır. İlmen gölü şimalinde de düşmana zayiat verdirilmiştir.

*

Stokholm 10 A.A.) — Alman devlet reisi Hitlerin Berline avdeti Rusyada kış seferinin bittiğine delâlet ettiği söylenmektedir.

Orel'in şarkında

Londra 10 (A.A.) — Moskova radyosu tarafından yapılan hususi beyanatta, Almanlar tarafından ilk kanunun başlangıcında alman ve Orelin şarkında bulunan Elets Rus kuvvetleri tarafından geri alınmıştır. İki Alman birliği tamamiyle bozguna uğratılmıştır. Alman kayıpları ölü ve yaralı olmak üzere 12,000 kişidir.

Almanlar Şark Cephesinde Taarruz Plânını Bıraktılar

(Baştarafı 1 incide)

göstermiştir. Buradan çekilecek askerle cephe zayıflıyabilir ve Sovyetler Almanların bu zaafından istifade ederek onlara mühim darbeler vurabilirler.

Bizce Almanları şark cephesinde hareketi durdurmıya sevkeden en büyük sebep şudur: Almanlar Moskova cephesinde çok büyük kayıplar vermişler, ve hayli yıpranmışlardır. Sovyetlerin mukavemetini kıramamışlar ve Moskovayı almanın kendilerine daha birçok fedakârlıklara mal olacağını da anlamışlardır. Ayni zamanda kar ve buz yolları kapamış, tâ Almanya içinden iki üç bin kilometre ileride bulunan bir kaç milyonluk orduya malzeme ve yiyecek yetiştirmek güçleşmiştir. Bütün bu müşküller bir araya gelince, Alman başkumandanlığı taarruzdan vazgeçmeyi ve orduyu kışın sıcak bir yere çekerek barındırmayı tercih etmek zorunda kalmıştır.

Bugün cephede açıkta sıfır altı 40 derece konaklayan orduyu gerilerde muhafaza altına alınmış müdafaa hatlarına çekmek ve ilk baharı burada beklemek daha akla yakın görünüyor. Onun için şimdi Alman ordusunun Moskova ve Leningrat cephesinden de çekilmesi beklenebilir.

Gazeteciler Arasındaki Toplantı

(Baştarafı 1 incide)

2 — Her muharrir yeni Türkçe kelime bulmak ve kullanmakta serbesttir. Fakat disiplin temini için muharrirlerce bulunan ve kullanılan yeni kelimeler basın birliği merkez heyetinde bir dil komitesi tarafından toplanacak ve her on beş günde bültenlerle bütün gazetelerle birlik azasına yollanacaktır. Ayrıca radyo, ajans ve gazeteler vasıtasiyle bu kelimeler halka da bildirilecektir.

3 — Mekteple hayat arasında dil ayrılığını önlemek için gazeteler mektep kitaplarındaki terimleri kullanacaklardır.

Bu üç temel üstünde reyleri birleşen muharrirler, basın birliği reisi vasıtasiyle dil inkılâbına yeni ve sıcak bir hamle veren Milli Şefimize şükran ve saygılarının sunulması dileğinde bulunmuşlardır.

Müttefiklere Göre

(Baştarafı 1 incide)

Siyam hududunda muharebe

Ankara, 10 (Radyo gazetesi) — Malezyanın şimal bölgesindeki Japonlar cenuba doğru yani Singapur istikametinde ilerlemelerine devam etmektedirler. Bu arada bir iki mühim yeri de zaptettikleri bildiriliyor. Buna mukabil Britanya kuvvetleri mukavemetinin artmakta olduğuna dair haberler vardır.

Japonların, Malezyanın batı sahillerine asker çıkarma teşebbüsü akim kalmıştır.

Malezyanın şimalinde Siyam hududunu aşan İngilizlerle Japonlar arasında harp başlamıştır.

★

Singapur 10 (A.A.) — Resmîdir: İngiliz kıtaları Siyam ile Malezya hududu üzerinde kâin Katabari'yi tahliye etmişler ve bu şehrin cenubunda tekrar toplanmışlardır.

Yardımcı kıtalar geliyor

Singapur, 10 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre Holanda Hindistanın dan, hava ve deniz yardımcı kıtaları dün Singapura gelmiştir.

Hung - Kong'ta muharebe

Hong - Kong 10 (A.A.) — Neşredilen resmî tebliğde Japonların Hong Kong müdafaa hatlarına doğru biraz ilerledikleri itiraf edilmekte ve düşmanın durdurulduğu bildirilmektedir. Muharebe devam etmektedir.

★

Tokyo 10 (A.A.) — Japon umumi karargâhının genel kurmayı bugün Japon harp gemilerinin Hong - Kong limanı mıthalinde Saint - Monace ismindeki İngiliz karakol gemisini batırdıklarını bildirmektedir.

Filipin adalarında

Vaşington, 10 (A.A.) — Harbiye nezareti, Luzon adasının garp sahiline Japonlar tarafından yapılan taarruzun Amerikan kara ve deniz kuvvetleri tarafından geri püskürtüldüğünü bildirmektedir.

★

Manilla 10 (A.A.) — Amerikanın Langley tayyare gemisinin hasara uğradığı hakkındaki haber, ordu makamatınca tekzip edilmiş ve bu geminin Manilla limanında sağlam olarak durduğu bildirilmiştir.

Son 24 saae 25,000 Japonyalının tevkif edildiği salâhiyetli bir kaynaktan bildiriliyor. 18,000 Japonyalının tevkifinden sonra, polis, Davao'da vaziyete hâkim olduğunu söylemiştir. Manillada, polis, takriben 74,000 Japonyalıyı tevkif etmiştir.

Sabahın saat üçünde Japon tayyareleri tarafından Manilla'nın cenubun da bazı yerlere çok şiddetli hücumlar yapılmıştır.

Roosevelt

(Baştarafı 1 incide)

gemileri batırılmıştır. Amerikan tayyareleri tahrip olunmuştur. Amerikan milleti ve Kongresi bu meydan okumıya karşı koyuyor.

"Japonların bu son on yıl içinde takip ettikleri yol, Hitler ve Mussolininin bugün Avrupa ve Afrikada takip ettikleri yola muvazi idi. Bugün artık, muvaziden fazla oldu. Bu, o kadar hesapla yapılmış sıkı bir iş birliği haline gelmiştir ki, mihverin bütün tabiyecileri, şimdi dünyanın tekmil karalarını ve Okyanuslarını muazzam bir muharebe meydanı telâkki ediyorlar.„

Reis Roosevelt, bundan sonra efkârı umumiyeyi yalan haberlere karşı müteyakkız bulunmağa davet etmiş, Japonların Pasifikte deniz üstünlüğünü aldıkları hakkındaki iddialarını reddetmiştir.

"Ağır ve çetin bir harp„

Ruzvelt daha sonra şunları söylemiştir:

Amerika, Fransız inhizamından beri geçen onsekiz ayı kendi menfaati hesabına kullanmıştır. Çok kısa bir müddet sonra bize bir taarruz gelebileceğini bilerek harp kudretimizi gittikçe artan bir hamle ile ziyadeleştirmeğe ve modern muharebenin ihtiyaçlarına tekabul edecek mahiyette harp sanayiimizi büyütmeğe başladık.

"Halâ mihverin taarruzlarına mukavemet eden milletlere büyük miktarda harp malzemesi göndermekle çok kıymetli aylar kazanmıştır, Siyasetimiz, Japonyanın veya Hitlerin tecavüzlerine karşı koyan milletlerin, neticede memleketimizi müdafaaya muadil bir mukavemet gösterdikleri hakiki temeline dayanmaktadır. Bu siyasetin haklı olduğu görülmüştür. Ancak bu, yapılması lâzım gelenin, yani başlangıcı, ilk admidir. Kurnaz ve kudretli şerirlerle yapacağımız uzun bir muharebeye karşı koymak için hazır bulunmak mecburiyetindeyiz.

"Pearl - Harbour'a karşı yapılan taarruz her iki Okyanusta, her iki sahillerimiz boyunca ve karamızın her tarafında tekerrür edebilir. Bu yalnız uzun bir harp olmıyacak, ayni zamanda ağır ve çetin bir harp olacaktır. İşte projelerimizi kurduğumuz temel budur. İhtiyacımız olan her şeyi, iki, üç, dört misli malzeme ve parayı tedarik ve daima daha çok istihsal yapmamız için mikyasımız budur. İstihsallerimiz, yalnız ordumuz, hava ve deniz kuvvetlerimiz için olmıyacak, ayni zamanda, Nazilerle ve bütün dünyada ve Amerikada Japon harp ulularıyle çarpışan kara, deniz ve hava kuvvetlerini de daha fazla kudretlendirmeye tahsis edilecektir.„

Hedef yalnız Japonyayı yenmek değildir

Roosevelt, şunları ilâve etmiştir:

"Japonya, Birleşik Amerikaya hücum etmediği takdirde, ganimetin taksimine iştirak edemiyeceği, Almanya tarafından kendisine söylenmişti ve Birleşik Amerika hükûmeti bunu haftalardanberi biliyordu. Japonya, Almanyadan bütün Pasifik çevresi üzerinde şimal, merkez ve cenup Amerikaların garp sahilleri de dahil olmak üzere ebedi ve tam bir kontrol tesisi vaatlerini almıştı.

Almanya ve İtalya resmen harp ilân etmeden şu anda kendilerini Birleşik Amerika ile harp halinde saymaktadırlar. Almanya, bütün diğer Amerika cümhuriyetlerini kendi düşmanları sınıfına ithal ediyor. Amerika, Japonyanın hareketi neticesinde dünyayı tehdit eden tehlikeyi izale etmelidir. Fakat yalnız bunda muvaffak olup da dünyanın diğer kısmını Hitler ve Mussolininin tahakkümü altında bırakacak olursak hedefimize varmamış sayılırız.

Fakat bu hareketi yaptıktan sonra dünyanın geri kalan kısmı, Hitler ve Mussolini tahakkümü altında bulunduğunu keşfedecek olursak, bu, hiç bir işe yaramıyacaktır.„

Roosevelt, sözlerine şöyle nihayet vermiştir:

"Birleşik Amerika, nihai ve tam zaferden başka bir neticeyi kabul edemez, Harbi kazanacağız ve onu takip eden sulhü kazanacağız.„

Nutkun akisleri

Vaşington, 10 (A.A.) — Roosevelt'in nutku, memlekete düşen vazifenin azameti hakkında hiç şüphe bırakmıyan ve hakiki düşmanlarının kimler olduğunu artık tereddütsüz meydana koyan realist bir nutuk diye vasıflandırılmaktadır. Şimdi İtalya ile Almanyanın da Birleşik Amerika ile çarpıştıkları umumiyetle kabul edilmektedir. Ve bu nutuk, Roma ve Berlinde münasebetlerin kesilmesi keyfiyetine milleti alıştırmaktadır.

Çin hükûmetinin kararı

Çunking, 10 (A.A.) — Çin hükûmeti, Japonya, Almanya ve İtalyaya harp ilân etmiştir.

Amerikan radyosu Manilla halkından 200,000 kişinin civar dağlara iltica ettiklerini bildiriyor. 400.000 kişinin tahliyesi yapılmaktadır. Amerikan hava zayiatı ifşa edilmemiştir.

Bir Japon tayyare gemisinin batırıldığına ait rivayet teyit edilmemiştir.

San Fransisco'da tehlike işareti

San - Francisko 10 (A.A.) — Bu sabah saat 2,25 de San - Francisko'da hava tehlikesi işareti verilmiştir. Mahalli radyo istasyonu susmuştur. Alarm yarım saat devam etmiştir.

2 İngiliz Zırhlısı

(Baştarafı 1 incide)

Harekât nasıl oldu?

Tokyo 10 (A.A.) — "Tebliğ„ Japon bahriyesi muhasamatın başından beri İngiliz donanmasının ve bilhassa batan iki dritnotun hareketlerini dikkatle takip etmiştir.

9 İlkkânun öğleden sonra bir Japon denizaltısı düşmanı aramak için hareket etmiş olan İngiliz donanmasını keşfetmiştir. Bu andan itibaren bir çok denizaltıları hava kuvvetleri ile işbirliği yaparak İngiliz filosunu takibe koyulmuşlardır.

10 İlkkânun saat 11,30 da bir Japon denizaltısı İngiliz donanmasını Malezya yarımadasında, Kuantan açıklarında keşfetmiş ve derhal Japon harp tayyareleri taarruza başlamışlardır.

King George V de batmış!

Tokyo 10 (A.A.) — Bahirye dairesinin resmen bildirdiğine göre, Malezya sahili civarında Japon bomba tayyareleri tarafından İngiliz filosuna yapılan taarruz neticesinde "King George V" saffıharp gemisinin batmış olması muhtemeldir. Bu hususta henüz tafsilâtlı bir rapor alınamamıştır.

★

Londra, 10 (A.A.) — Resmîdir: Prince Of Wales zırhlısı ile Repulse harp kruvazörü batmıştır.

Batan gemilerin evsafı

TAN: "Prince Of Vales„ hattı harp gemisi 35.000 tonluktur. Sürati 30 mildir. 1937 de inşasına başlanmış ve 1939 da denize indirilmiştir. İngiliz donanmasında ayni sınıftan 5 zırhlı vardır.

1 — Prince Of Vales. 2 — King George V. 3 — Duke Of York. 4 — Beatty. 5 — Jellicoe Bunlardan "King George V„ ilk önce hizmete girmiştir.

Bu tip gemilerin boyu 226 metre, mürettebatı 1500 kişidir. 10 tane 35,5 luk, 16 tane 13,5 luk topu vardır. Hava dafii bataryaları çok kuvvetlidir. Ve dakikada 200-250 mermi atabilmektedir.

Repulse kruvazörüne gelince, bu gemi 32 bin tonluktur. Sürati 31,5 mildir. 6 tane 38 lik, 12 tane 10,5 luk topu vardır. Hava hücumlarına karşı da 20 tane hava dafii topu bulunmaktadır. 1916 da inşa edilmiş, 1932 de son tâdilâtı yapılmıştır. Zırh kuşak kalınlığı vasatta 40 santimetredir.

Libyadaki Muharebe

(Baştarafı 1 incide)

İtalyan tebliği

Roma, 10 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 556 numaralı tebliği: Sollum bölgesinde kuvvetlerimiz tarafından müdafaa edilen müstahkem mevzilerde düşman tazyiki fazlalaşmıştır. Tobruk cenubunda muharebelere devam edilmiş ve bu esnada düşman zırhlı vasıtaları tahrip edilmiştir.

2,000 İngiliz esiriyle Libyadan gelen gemilerimizden biri Yunan sahilleri yakınlarında bir düşman denizaltı gemisi tarafından torpillenmiştir. Kurtarılma faaliyetine devam edilmektedir.

TAN

ABONE BEDELİ

Türkiye		Ecnebi
1400 Kr.	1 Sene	2800 Kr.
750 "	6 Ay	1500 "
400 "	3 Ay	800 "
150 "	1 Ay	300 "

Adres değiştirmek (25) kuruştur

BUGÜN

Pasifik Mücadelesi

Yazan: M. ANTEN

Japonyanın çok ihtimamlı bir hazırlıktan sonra, Pasifikteki bütün Amerika ve İngiliz deniz ve hava üslerine ani baskın şeklinde ve ayni zamanda yaptığı taarruzlarla başlıyan Uzak şark harbi Japonların lehinde olarak devam ediyor. Son gelen haberler İngilizlerin en kuvvetli ve en modern zırhlılarından biri Prince of Wales ile Repuls'ün Japon torpil tayyareleri tarafından batırıldığını bildiriyor. Bu, bir harp hiylesi değilse, Pasifikteki deniz kuvvetleri müvazenesini müttefikler aleyhine olarak bozacak mahiyette bir kayıptır.

Japonyanın, bütün servetini oyuna koyan bir kumarbaz gibi, bütün deniz, hava ve kara kuvvetlerini bir anda harekete getirdiği görülüyor. Çünkü Japonyanın bu harbi ancak kısa bir zamanda ve böyle sürpriz taarruzlariyle kazanması ihtimali vardır. Harp için zarurî olan bütün ham maddeleri ve yiyecek maddelerinin büyük bir kısmını hariçten tedarik etmek mecburiyetinde olan Japonyanın, Amerikaya, İngiltereye, Çine ve belki de ona iltihak edecek olan Sovyetlere karşı uzun bir harbe devam etmesi mümkün görünmemektedir.

Uzak şark harbi başlıyalı üç gün olduğu halde İngiliz ve Amerikan kuvvetlerinin Japonlara karşı müsbet bir hareketleri, ehemmiyetli bir mukabeleleri henüz vaki olmamıştır. Babi Londra mahafiline göre: Amerika donanmasının ilk hedefi Singapurda İngiliz donanması ile birleşmek ve bu geniş ve emniyetli üsse istinat ederek Japon harp gemilerini Siyam körfezinde hapsetmek ve bugün Japonyanın ihtiyacı olduğu başlıca ham maddeleri aldığı Hindiçini ve Thailand ile irtibatını kesmek maksadiyle Hindiçiniden Japon adalarına giden büyük deniz yolunu kontrolleri altına almaktır. Japonlar da bu plânın tahakkukuna mani olmak mecburiyetindedirler. Singapuru denizden almak mümkün olmadığından kara ordusu ile arkadan vurmak istiyorlar ve bunu temin maksadiyle Hindiçini yolu ile mütemadiyen takviye kıtaları gönderiyorlar. Hindiçiniye gelen takviye kuvvetleriyle Singapurda İngiliz donanması ile birleşmek için yol alan Amerika donanması arasında bir yarış başlamıştır. İngilizler ve Amerikalılar bu yarişi kazanmak mecburiyetindedirler. Çünkü müttefik kuvvetlerin bu harbi kazanmaları büyük mikyasta, Singapuru muhafaza etmeleriyle kabildir.

Duteh Harbour:

Bir habere göre Japon harp gemileri Aleutienne adalarî önünde görülmüşlerdir. Alaskanın şimali Pasifikte Sibiryaya doğru uzanan bir çıkıntısını teşkil eden sira adalarin birinde Amerikanın Dutch Harbour ismi verilen mühim bir deniz ve hava üssü vardir. Amerikanin bu üsten istifade ederek Kamçatka yolu ile Sovyetlere tayyare gönderdiği tahmin edilmektedir. Sovyetler de Japonya aleyhine harbe iştirak ettikleri takdirde bu yoldan Rusyaya pek çok tayyare gönderebilecekler, Kamçatka ve Vlâdivostok'taki tayyare meydanlarindan müştereken istifade ederek Japonyanın bu tehlikeyi önlemek maksadiyle Amerikanın bu üsünü daha evel tahrip etmeye çalışması gayet tabiidir. Japon adalariyle Dutch Harbour arasında takriben 4,500 kilometrelik bir mesafe bulunduğuna göre bu iş için Japonlarin elinde bulunduğu tahmin edilen 9 tayyare gemisinden birini kullanmalarî icap etmektedir.

Roosevelt'e Göre:

Roosevelt dünkü nutkunda: Amerikanin dünya buhrani içinde tecerüt halinde kalabileceği hayalini bırakarak büyük vazifesine başlaması lâzım geldiğini söyledikten sonra, Japonyanın Havai, Guam adalarini işgal etiğini bildiren haberlere hazırlanmak icap ettiğini ilâve etmiştir. Reisicümhurun, Almanyanin ve İtalyanın resmen harp ilân etmeksizin kendilerini Amerikaya karşı harp halinde ve bütün kıtaları ve Okyanusları muazzam bir harp sahnesi telâkki ettikleri hakkındaki beyanatı çok şayanı dikkat görünmetedir.

Vaşingtonda olduğu kadar Londrada hâkim olan kanaate göre: Japon taarruzunun arkasında Almanya esas düşman olarak kalmaktadır. Japon harp makinesini tahrip etmek yakın gayedir. Bütün demokratik kuvvetlerin esas gayeleri, Hitlerizmi imha etmektir.

TOPLANTILAR

GALATA GENÇLİK KLUBUNDEN: Klübümüzün yıllık kongresi 15.12.941 de saat 20 de klüp binasında yapılacağından bütün âzanın teşrifi.

ŞEHİR TIYATROSU

DRAM KISMI: Bu akşam saat 20.30 da MÜTHİŞ AİLE

KOMEDİ KISMI: Bu akşam saat 20.30 da SAADET YUVASI

VATANDAŞ! Hava Kurumuna vereceğin bir kurban derisi göklerimize bir tayyare kanadı daha açacaktır.

DENİZCİLİK BAHİSLERİ

Bugünkü Amerika Donanması

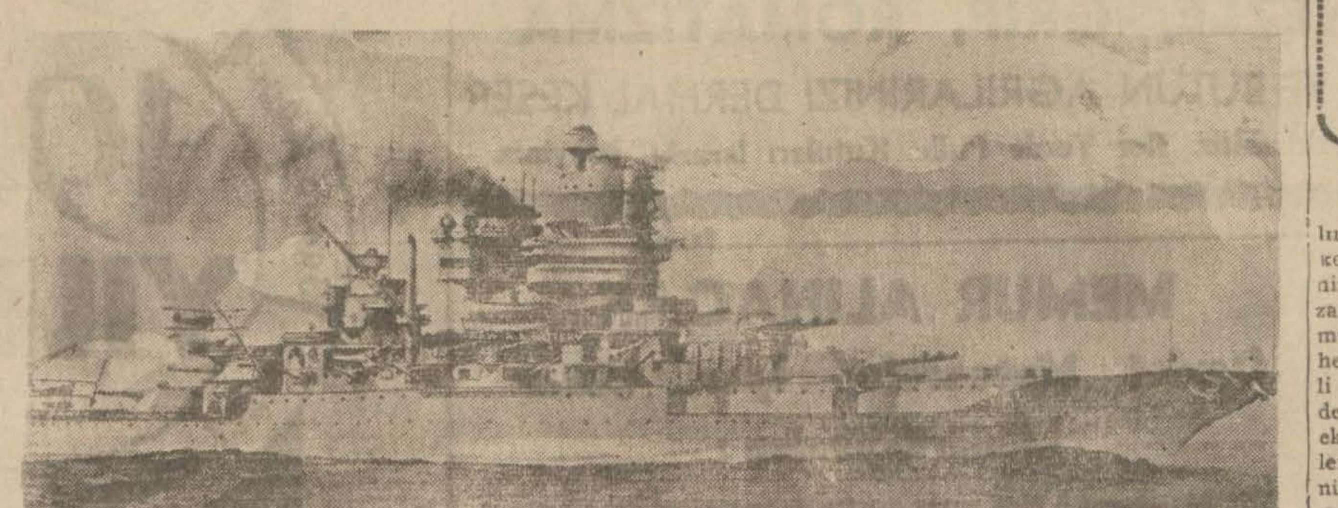

Amerikalıların meşhur dritnotlarından: New Mexico

Yazan: **"TAN" ın Deniz Mütehassısı**

Uzak şarkta başlıyan muharebe, daha ziyade bir hava bir deniz harbi olacaktır. Çünkü iki tarafın da karaya asker çıkararak bir kara harbi yapmalarına imkân yoktur. Japonlar, teşebbüsü ellerinde bulundurmaktan istifade ederek Amerikan İngiliz donanmasına ağır darbeler indirdiler. Amerikan donanmasından West Wiriginia Oklahama dritnotlariyle, İngilizlerin Prince of Wales ve Repulse büyük zırhlılarını batırdılar.

Bu münasebetle okuyucularımıza Amerikan donanması - nın umumî vaziyeti hakkında aşağıdaki malûmatı vermeyi faydalı buluyoruz:

Hattıharp gemileri

(Dretnavt)

Hâlen Amerika donanmasında 464,300 mecmu tonluk 15 adet hattı harp gemisi vardır ki onlar da: Westviriginia, Colarado, Maryland dritnavtlarıdır. Bunlar, 1921 de inşa edilmiş ve 1923 de tâdil edilmiş, 31,800 tonluk 21 mil süratte gemilerdir. 38 adet 40.6 lık 12 adet 12.7 lik, 4 adet 5.7 lik 11 adet 4 santimetrelik toplar, 3 tayyare taşırlar. Tayyareleri uçurmağa mahsus 2 adet Katapult (1) mevcut olup boyları 163 metre zırh kuşak kalınlıkları vasatta 40. diğer yerlerde 26 santimetredir.

California, Tennessee hattı harp gemileri 1919 da inşa edilmiş ve büyük harpten alman derslere göre teçhiz edilmiş 32,600 tonluk 21,5 mil süratinde gemilerdir.

Ağır bataryası 12 adet 35,6 santimetre 50 çap tulûnde toplarla vasat bataryası 12 adet 12,7 santimetrelik 51 ça ptulûnde 8 adet 12.7 25 çap tulûnde toplarla hava hedeflerine karşı 4 adet 5.7 lik ve 11 adet 4 santimetrelik toplarla donatılmıştır. 3 tayyare 2 Katapult taşırlar, boyları 183 metredir.

New Mexico, Missisipi, İdaho hattı harp gemileri 1917 de inşa edilmiş 935 te tâdil edilerek, zamanın ihtiyaçlarına göre takviye ve teçhiz edilmişlerdir. 33,400 tonluk 22 mil süratindedirler.

Silâhları: 12 adet 35,6 santimetrelik 50 çap tulûnde, 12 adet 12.7 santimetrelik 51 çap tulûnde, 8 adet 12.7 santimetrelik 25 çap tulûnde, 4 adet 5,7 santimetrelik 4 adet 4 santimetrelik toplarla 3 tayyaresi ve 2 katapultu vardır.

Boyları 183 metre olup zırh kuşak kalınlığı vasatta 35 santimetredir.

Arizona, Pensylvania 33,000 tonluk 21 mil süratinde 1915 te inşa edilmiş 931 de tâdil görmüş gemilerdir. Diğer gemiler gibi ayni silâh kuvvetine maliktir.

Oklahama, Nevad, 2900 tonluk 20 mil süratinde 1914 te inşa edilmiş gemiler olup eşlerinin silâh kuvvetine maliktir.

Texas, New-York 27,000 tonluk 20 mil süratte 1912 de inşa edilmiştir. Eşlerinin ayni silâh kuvvetine maliktir.

Arkansas 20,100 tonluk 20.9 mil süratte 1911 de inşa edilmiş 927 de tâdil görmüş bir gemidir. Diğer hattı harp gemilerinin taşıdığı silâhları taşır.

Tayyare gemileri:

Amerikan bahriyesinin elinde mevcut 140,025 mecmu tonluk 7 tane tayyare gemisi vardır. Gemilerin bir kısmı 936 da bir kısmı 925 ve 920 de inşa edilmiştir. Bunlar da:

İnterprise, Yorktown 936 da inşa edilmiş 19,900 tonluk 34 mil süratte-dir. 8 adet 12.7 santimetrelik topla 60 kara tayyaresi taşır. Boyları 232 metredir.

Ranger 1933 te inşa edilmiş 14,500 tonluk 30 mil sürattedir. 8 adet 12.7 santimetrelik topla hava hedeflerine karşı 50 adet 4 santimetrelik top taşır ve 50 tayyare alır. Boyu 222 metredir.

Leâington, Saratoga 1933 te inşa edilmiş 33,000 tonluk, 34.5 mil sürattedir. 8 adet 20.3 santimetrelik ve 12 adet 12.7 santimetrelik topla hava hedeflerine karşı 4 adet 5.7, 4 adet 4 santimetrelik topu ve 90 tayyaresi vardır.

Wright 1920 de inşa edilmiş 8675 tonluk ve 15 mil sürattedir. 2 adet 12.7 santimetrelik topla 2 adet 76 santimetrelik topu vardır. 12 tayyare taşır.

Lanley 1912 de inşa edilmiş 15 mil sürattedir. Diğer geminin taşıdığı silâhları taşır. 16 tayyare alır.

Kruvazörler:

Hâlen Amerika donanmasında 161,200 mecmu tonluk 17 adet kruvazör vardır. Bu kruvazörlerin 7 tanesi 9900 tonluk olup 32 mil sürattedir. 933 de inşa edilmişlerdir. Ağır bataryaları 9 adet 20,3 santimetrelik topla, vasat bataryaları 8 adet 12,7 santimetrelik toplarla donatılmıştır. Hava hedeflerine karşı 2 adet 4,7 santimetrelik ve 8 ... 4 santimetrelik top taşırlar. 4 tayyareleri ve 2 Katapult vardır.

Bu kruvazörler de: Umcennes, Quiney, San Francisco, Tuscaloosa, Minneapolis, Astaria, Nev Orleans. İki tanesi 9800 tonluk 34.6 mil sürattedir.

(Devamı 4 üncü sayfada)

(1) Tayyare uçurmaya mahsus âlet.

LOKMAN Hekimin Öğütleri

ERKEKLEŞEN KADINLAR...

Kadînlardan bazıları, daha doğuştan, erkeklikle karışık olurlar. O zaman şekilce de kadın mıdır, erkek midir, pek iyi ayırdedilemez...

Bazıları da çocukluk zamanını kız çocuk gibi, bülûğ yaşını bir genç kız gibi, sonrasını da kadın gibi geçirdikten sonra birdenbire erkekleşmiye başlar.

Enönce yüzünde bıyık, sakal peyda olur. Kimisinde pek hafif, yeni yetişen bir delikanlıya benzer. Kimisinde pek ziyade olur, onları yok etmek için vasıta olmazsa, kadını saçlı, sakallî erkeğe benzetir... Göze çarpacak bir şey: Böyle sonradan peyda olan bıyık ve sakal daima siyahtır. Kadın esasen sarı saçlı olsa da, sonradan çıkan sakal ve bıyığî siyah olur. Cildi yumuşaklığı kaybeder, sertleşir, hem de kalınlaşır ve esmerleşir... Bir taraftan da üzerinde siyiller, sivilceler çıkar.

O zamana kadar ufak tefek ve narin olan kemikler irileşir, dişler büyür, ortada ve üst tarafında bulunan keskin dişler birbirinden ayrılır. Ses kalınlaşîr... Vücutta birçok yağlar peyda olur, fakat şişman erkeklerde olduğu gibi, yüzde, boyunda ve göğüste toplanır... Bacaklar kadın bacağı gibi yağlanmaz da, erkek bacağı gibi kuru olur.

Kadınlığın o muayyen günleri kaybolurlar, bu da kadınlık tohumlarînî çıkaran uzvun kurumuş olduğunu anlatır... Damarlarındaki tansiyon artar, kimisinde şeker hastalığı meydana çıkar...

Bir kadının böyle erkekleşmesi pek şiddetli olursa, erkeklere karşı duygusu büsbütün sönmez. Erkekleşmiş kadın, duyguları bakımından, yine kadın olarak kalır. Fakat erkeğine karşı soğuk bir kadın olur.

Fakat erkekleşmek hafif olursa, — bu sefer, aksine — erkeklerden kaçar ve:

Hamamın kapısı vuruldu,
İçeriye meclis kuruldu, ayol...

şarkisinin anlattığı meclislere devam etmek ister...

Bununla beraber, gariptir ki, annelik hassasını kaybetmez. Sakallı kadın hem anne olur, hem de çocuğunu emzirir.

Çünkü, annelik hormonu, kadınlık hormonu ayrı ayrı şeylerdir. İkincisinin kaybolması, birincisinin kalmasına mâni olmaz.

GÜNÜN MESELELERİ

Şehirde Saklanan Yağ Stokları

Yeni bir yağ tipi yapılmalıdır. Mürakabe Komisyonu yağcılardan beyanname istemeli ve 60.000 teneke yağ Saklı olduğu yerden çıkarılmalıdır.

Yazan: **Lûtfi Arif KENBER**

Un sarfiyatını azaltmak için alınan tedbirler, şeker ve yağ istihlâkinin de nisbeten azalmasına sebep olmuştur. Pastaların, tatlıların yerine, helva, şekerleme ve çeşit çeşit şekerli maddeler kaim olmaktadır. Bu yüzden şeker, sarfiyatı önemli miktarda eksilmemiştir. Fakat yağlı hamur işleri, börek ve tatlıların yerini henüz hiç bir şey almamıştır. Bu gibi maddelerde kullanılan sade ve tereyağlar tasarruf edilmektedir. Yapılan bir tahmine göre yalnız şehrimizde yağlı hamur işleri yapan ve satan iki yüzden fazla dükkân mevcuttu. Bu dükkânların her birinde ortalama olarak günde bir buçuk kilo sade veya tereyağ kullanıldığını kabul edersek, hamur işi yasağı dolayisiyle ayda 8500 - 9000 kilo sade veya tereyağı tasarruf edilmiş olacağı anlaşılmaktadır. Esasen İstanbul piyasasında her sene kışın sadeyağ darlığı hissedilmekteydi. Bu darlığı gidermek için çeşitli mamulât ile karşılaşılmakta idi. Netice itibariyle mesele yine kendiliğinden hallolup, gitmekte idi. Zira yağ işi piyasamızda hilesi, hurdası en güç anlaşılan bir mevzudur. Hiçbir sadeyağı yoktur ki, mahlût olmasın. Halis ve hakikî sadeyağını yazın yerinden almak şarttır. Eylûlden sonra piyasamıza getirilen yağlar hiç değilse İstanbulun terkos suyu ile bile karıştırılmaktadır

* *

Yağ istihsal mıntakalarından piyasamıza gelinciye kadar safiyet ve halisiyetini muhafaza eden yağları şehrimizde bir kaç kişinin elinden geçtikçe terkip değiştirmektedir. Bu hilekârlığı önlemek için mahlût yağ imal edilmesine müsaade eden sağlık kanununun bu maddesini düzeltmek lâzımdır. Eğer senelik sade ve tereyağı rekoltemizin bütün ihtiyaçları karşılayamadığı düşünülerek karışık yağ yapılmasına ihtiyaç varsa, bunu ancak belediye kimyahanelerinin yardım ve mürakabesi altında kurulacak yağ f... ları yapmalıdır. Bu fabrikaların ...mulâtı daima kontrol altında tutulur ve içine iç veya donyağı katılamamak şartiyle sağlık bakımından bir formül hazırlanabilir. Yurdumuzda yağ çıkarılan tohumlar vardır. Bunların hepsinden de vitaminli yağlar çıkar. Meselâ, susamyağı, mahlût yağlarda pekâlâ kullanılabilir. Maksat yağlarda Kollestrin maddesiyle asitlerin zarar verecek miktarını azaltmaktır.

Memleketin her tarafında belli bir formül ile yapılan bir yağ tipi kullanılması daima arzu edilen bir şeydir. Fakat bu tipin hazırlanmasını ziraatçi ve kimyager mütehassıslara bırakmalıdır. Yağ işi halkımızın sağlığı ve selâmeti bakımlarından en mühim bir mevzudur. Piyasada halis tereyağı bulmak güçtür. Tereyağını da kalitelere ayırıp arttırmalıdır. Manda yağını hafifçe boyayarak sarımtrak renkli inek yağı yaptırmamalıdır. Manda, inek yağları ayrı ayrı satılmalıdır. İstiyen daha ucuz olan manda yağını, istiyen daha pahalıya inek yağını alsın. Piyasamızda sun'i olarak; esanslarla, boyalarla tereyağı yapılmaktadır. Bunun, çocukların sıhhatine ne kadar zararlı olacağını tahmin etmek güç değildir. Mahlût yağ denilince, yalnız sadeyağları değil tereyağlar bile ağza konulamıyacak kadar karışıktır. Piyasamıza getirilen sade ve tereyağların içinde iyi olanları da vardır. Fakat halk, bunların kontrolsüz diğer yağlarla birlikte satıldığını gördükçe satıcılarına itimatları kalmamaktadır.

Sadeyağ, tereyağı, mahlût yağ.. Bu üç çeşit yağın sağlık bakımından ayrı ayrı terkipleri malûm ve ilân edilmiş olmalıdır. Her satıcı sattığı yağın terkibini firmasının ambalâj kâğıdı üzerine bastırmış bulunmalıdır. Terkiplerde değişiklik olamaz. İnek tereyağının da, mandanın da ter kibi birbirinden ancak renk ve asit derecesiyle farkeder. Koku hayvanın beslendiği sahanın otlarına sululuk ve katılık istihsal malzeme ve aletlerine tâbidir. Şu halde bir yağın halisiyetini tesbit etmek için nümunesini kimyahanelerden birine götürmek kâfidir. Derhal foyası meydana çıkabilir.

Böyle bir yağ satan da cezalandırılır Sadeyağlar dahi böyledir. Her yağ bölgesinin yağında asit dereceleri değişir. Bu yağların terkipleri de malûmdur. Kars, Trabzon, Diyarbakır, Antep yağları ile Urfa yağı ayni olamaz. Yayla ve yüksek yayla, ova, hayvanlariyle, sahil bölgeleri hayvanlarının sütlerinden alınan yağları tahlil ile birbirinden ayırmak hiç de güç değildir. Mahlût olanların içinde sindirtmiye elverişli olmıyan maddelerin bulunduğunu kabul etmek cazdir. Karışık yağlarda bu gibi maddelerin bulunmaması sıhhi bir lüzumdur.

Bu sene yağ bölgelerinin bütün mahsulü piyasamıza akmıştır. Eylûlden itibaren Urfa yağı adiyle Diyarbakırın 6 - 7 asitli yağları piyasamıza dökülmüştür. Bu yağların üzerinde de Urfa etiketi de bulunmaktadır. Zira, bu yağlar evvelâ Urfaya götürülmüş ve oradan piyasamıza getirilmiştir. Hakiki Urfa esasen fazla olmadığı için diğer bölgelerin yağları ikinci Urfa adiyle satılmaktadır.

Maamafih, Diyarbakır da olsa, Kars ve Trabzon da olsa yine tabiî yağdır. Karışıklığı da nisbeten azdır, tereyağları gibi değildir.

* *

Günün en önemli meselesi, yağ fiyatlarının gittikçe yükselmekte olmasıdır. Buna sebep aramak için fikir yormağa lüzum yoktur. Zira hiç bir sebep fiyat yükselişini haklı gösteremez. Ticaret Vekilliği yağlara yerinde azamî fiyat koymuştur. Bir teneke yağın satış piyasasına kadar olan masrafları bellidir. Fikat mürakabe komisyonu yüzdelik kâr nisbetini de tesbit etmiştir. Bütün bunlara karşı Urfa yağı iki yüz yirmi kuruştan aşağı değildir. Urfa adiyle satılanlar ise iki liradır. Diğer yağlar cinslerine ve kalitelerine göre en aşağı 150 kuruştur Bu toptan fiyatlarla yağ satın almak istiyenler bile, toptancıların (yoktur) cevabı ile karşılaşmaktadırlar.

Şehrimiz bakkallarından bir çoğu piyasada yağ bulamadıklarından şikâyet etmektedirler. Halbuki, bir çok yağcıların ellerine geçmiş altmış bin tenekeden fazla yağ vardır. Yağcılardan bazıları bunları buzhanelere, bazıları kendi depo ve ardiyelerine saklamışlardır.

Saklanan yağların, ne maksatla saklandığı malûmdur. Sadeyağın üç liraya kadar yükseltileceği şayiaları da bunu isbata kâfidir. Fiyat mürakabe komisyonunun bu işe derhal el koyması lâzımdır. Gizlenen yağları meydana çıkarmak güç bir iş değildir. Çeşitli malların stoklarını anlamak için yapıldığı gibi, yağcılardan da ellerindeki yağların miktarı ve kalite - leri hakkında birer beyanname istenilecek olursa mesele basitleşir. Hattâ mevcut miktara göre ileride yeniden bir tedbir almak icap etse bile hiç güçlük çekilmez.

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Şöhret Aşıkı

Yazan: ULUNAY

Amerikada bir adam vardı ki ilk defa bir kanat darbesiyle Atlas Okyanusunu geçerek Amerikayı Avrupaya bağladıktan sonra bütün dünyayı şahsiyle meşgul etmek için ne mümkünse yapmıştır. Kendisine bir iki günde, servet ve şöhret "Cennet„ inin altın kapılarını açan bu karışık saçlı, uzun boylu, dişlek delikanlıya Pariste yapılan şenlikleri hâlâ hatırlarım. İndiği otelin etrafındaki caddeler, sokaklar kesilmiş, kimse yüksek sesle konuşamıyordu.

Bundan başka gelsin ziyafetler, kabuller, alkışlar, rütbeler, nişanlar... Bu muvaffakıyetten sonra Amerikaya dönüşte yapılan karşılamayı sinemalarda gördük. Akıl, havsala alır şey değil...

Bu da bitti. Arkadan dünyaya evlenme haberi yayıldı. Tabii böyle bir kahraman bir mağaza satıcısı yahut bir dikişçi kızıyle evlenemezdi; birinci şart servetti; bir müddet de bunu dinledik. Derken kaynana damat kavgası başladı: Bütün dünya gazeteleri beş kıtayı bu aile dedikodusuna hakem yaptılar. O biraz yatıştı, çocukları oldu. Yeniden gazetelerde makaleler, resimler, madamın âfiyetine ait haberler: Nabzının hareketlerini, kocasının telâşını, miniminininin günde kaç defa bezini kirlettiğini, çocuğu doğurtan doktorun beyanatını, dadıların bulamacı nasıl pişirdiklerini hep öğrendik. Bu hâdiseler de geçti. Bir gün gazetelerde büyük adamın tayyarecilikten vazgeçerek insanlık için çalışmağa başladığını, hattâ sunî kalp ve beyin yapmağa muvaffak olduğunu okuduk. Zengin adamların vakit geçirmek için oymacılığa heves etmeleri kabilinden olan bu meşguliyetler dünyanın en büyük gazetelerine sermaye teşkil ediyordu. Derken müthiş bir haber daha gümledi:

Çocuk hırsızları, yavruyu çalmışlar. Tahkikat, kurtuluş fidyesi, detektivler, mektuplar, merdivenler, şüpheler, tevkifler, mahkûmiyetler, idamlar, ölümler...

Bu heyecanlı film de aylarca sürdü. Ondanberi şöhretini yalnız saat başlarında değil, hattâ çeyreklerde bile çalar saat gibi mütemadiyen insanların beyninde öttüren bu meşhur adamın gazetelerde siyasete dokunan sözlerini okuyor, fakat alıştığımızdan olacak o kadar ehemmiyet vermiyorduk. Dün "Nevyork„ tan gelen bir telgrafta şu beyanatı okudum:

"Meşhur tayyareci Lindberg şöyle söylemiştir: Silâh kuvvetiyle bize hücum edildi; biz de silâh kuvvetiyle karşı koyacağız!„

Parlak değil mi? Dünya tarihi beyanat nâmına bundan daha saçma bir söz kaydetmemiştir. Silâh kuvvetiyle edilen hücuma başka hangi kuvvetle karşı konulabilir ki?„

Eğer mahir tayyareci hücum eden Japon tayyarelerini beyaz bir tüle bürünüp elinde zeytin dalları ile karşılamağı düşünüyorsa buna diyecek yok. İsâ Peygamberin: "Bir yanağına bir tokat yersen öbür yanağını çevir!„ sözü hiç bir zaman, bahusus hiristiyanlık âleminde tatbik edilememiştir. Dünya ancak (Talyon) ...ununa uyar.

Bu Akşam

SARAY SİNEMASINDA

Kahkaha ve şarkı kralı

EDDY KANTOR'un

941 de çevirdiği en son filmi

ALİ BABA KIZLAR PANSİYONUNDA

TÜRKÇE SÖZLÜ

ve İngilizce Orijinal şarkılı komedisini görmeye gelecek seyircilerin kahkahadan bayilmamak için tedabir ittihaz ve müsekkin tedarik etmeleri rica olunur. Yerlerinizi evvelden aldırınız. Tel.: 41656

İki büyük yıldızın bir şaheseri

Fevkalâde neşeli ve hissi büyük film

GENÇ AŞIKLAR

CLAUDETTE COLBERT — CLARK GABLE (Türkçe Sözlü)

ELHAMRA SİNEMASINDA

Bu Akşam 9 da

BU AKŞAM **ŞARK** SİNEMASINDA

En Şen ve En Güzel Komedilerin kahramanı,,

HANS RUHMANN ve dilber,, zarif **HERTA FEİLLER**

BİRLEŞEN KALPLER

(Hauptsache Glücklich)

Birbirini arıyor,, Kaybediyor,, ve buluşuyorlar...

Kalpleri aldatarak eğlenen aşk,, Baş döndürücü bir macera...

ŞEN EĞLENCELİ BİR FİLM

Yerlerinizi evvelden aldirınız. Tel: 40380

Dün Akşam **MELEK** Sinemasında

VATERLO KÖPRÜSÜ

Şaheserini gören halkın MÜTTEFİKAN söylediği bir cümle

Bu, 1941 Senesinin En Güzel Filmidir.

Türkçe nüshası	İngilizce nüshası
BU AKŞAM	Bugün matinelerden itibaren
İ P E K'te	**MELEK'te**

YARIN GECE **SES** Sinemasında

Fevkalâde GALA Müsameresi

Güzel sesi ile bütün dünyayı teshir eden

ZARAH LEANDER

Seven bir kalbin istıraplarını, seven bir kadînın heyecanli hayatını gösteren

KADIN SEVİNCE

(Der Weg ins Freie)

(Der Weg ins Freie)

Büyük aşk ve ihtiras filminde harikalar yaratacaktır. KADIN SEVİNCE bu senenin unutulmıyacak SÜPER FİLMİDİR. Yarın gece için yerlerinizi evvelden tutunuz.

Tel. 49369

Nasıl Pastör ölüme meydan okudu,, Edison dünyayî nura kavuşturdu ise,, Dâhi mühendis (JOHN SHAW) da Okyanusları kudretine esir ederek medeniyet tarihinin sönmeyen bir meşalesi oldu.

Bu Akşam **LÂLE** de

Göreceğiniz

DENİZ KARTALI

Şaheseri

DOUGLAS FAİRBANKS Jr.-MARGARET LOCWOOD - GEORGES BANCROFT'...

Kudretleriyle yaşattığı şanlı bir tarih,, İlme şeref tacı giydiren ... harikadır. Lûtfen numaralî yerlerinizi evelden kapatınız. Tel: 4...

DENİZCİLİK BAHİSLERİ

(Başı üçüncüde)

tedir ve ayni silâh kuvvetine sahiptir: İndiapolis ve Portland ismindeki kruvazörlerdir.

Altı tanesi 929 ve 930 da inşa edilmiş 9050 ile 9300 tonluk 32.7 mil süratte kruvazörlerdir.

9 adet 20.3 santimetrelik topla 4 adet 12.7 santimetrelik ve hava hedeflerine karşı 2 adet 4.7 ve 8 adet 4 santimetrelik toplarla teçhiz edilmişlerdir. Bunlar da:

Augusto, Houston, Chicago, Louisville, Chester, Northampton.

Diğer ikisi 929 da inşa edilmiş 9100 tonluk 32.7 mil süratte kruvazörlerdir. 10 adet 20.3 santimetrelik 4 adet 12.7 santimetrelik, 2 adet 4.7 lik ve 4 adet 4 santimetrelik topları 4 tayyaresi vardır.

Hafif kruvazörler:

Amerika bahriyesinde 140.500 mecmu tonluk 17 adet hafif kruvazör vardır. Bunlardan başka da 6 adet inşa edilmektedir. Bu kruvazörlerin bir kısmı 10,000 tonluk ve bir kısmı 7050 tonluktur. 10,000 tonluk olan kruvazörler 32.7 mil süratte ve 15 adet 15.2 santimetrelik 8 adet 12.7 santimetrelik 2 adet 4.7 lik 8 adet 4 santimetre toplarla 4 tayyare taşırlar. Bu kruvazörlerin bir kısmı 936 da bir kısmı 938 de inşa edilmişlerdir.

7050 tonluk olanlar 34.8 mil süratte ayni silâh kuvvetine malik olup ayrıca 6 torpidoları vardır.

Lider Destroyerleri:

Amerikan donanmasında hâlen 20,170 mecmu tonluk 11 adet Lider Destroyer olup bunlar 1850 tonluk, 37.5 mil sürattedirler. 1936 - 1937 senelerinde inşa edilmiş 8 adet 12.7 santimetrelik 38 çap tulûnde ve 4 adet 4 santimetrelik toplarla 8 makineli tüfek ve 12 torpidosu vardır. Boyları 113 metredir.

Destroyerler:

Bu sınıf gemilerde Amerika bahriyesinde 241.485 mecmu tonluk 202 tane mevcuttur. Bu gemiler 1000 ilâ 1500 tonluk arasında, 35 mil süratte dirler.

4 adet 16.2 santimetrelik ve 1 adet 7.6 santimetrelik topla 12 torpido taşırlar. Bu sınıf gemilerden inşa edilmek üzere inşa plânlarına 38 adet daha dahil edilmiştir. Bu inşa edilecek destroyerler 1600 tonluk olacaklardır.

Mayin gemileri:

Amerikan donanmasının 9402 mecmu tonluk 8 adet mayin gemisi mevcuttur. Bu gemiler 918 ile 920 arasında yapılmış 1120 tonluk, 35 mil sürattedirler.

4 adet 10.2 lik ve 1 adet 7.6 lık topla, 80 mayin taşırlar.

Denizaltı kruvazörleri:

14170 mecmu tonluk 6 adet denizaltı kruvazörü mevcuttur. Bu denizaltılar 925 le 930 yılları arasında inşa edilmiş, su üstünde 18 mil ve su içinde 8.5 mil süratindedirler. 2 adet 15.2 santimetrelik top 2 adet makineli tüfek ve torpidoları vardır.

Denizaltı gemileri:

Amerika donanmasında 70515 mecmu tonluk 84 adet denizaltı gemisi mevcuttur. Bu gemilerden başka inşasına karar verilen 16 adet daha denizaltı gemisi vardır.

Hâlen faal olan denizaltılar 920 ile 938 arasında inşa edilmişlerdir.

Bir kısmı 7.6 santimetrelik topla, 8 torpido ve bir kısmı 10.2 santimetrelik topla 6 torpido taşırlar.

★ ★

Amerika devletinin bahriyesinde bu gemilerden maada bir çok avcı botları ufak mayin gemileri, muavin ve yardımcı gemiler, gambotlar, mayin tarayıcılar, petrol gemileri mevcut olup tezgâhlarında da hâlen inşa edilmekte olan her sınıftan gemileri mevcuttur.

Adliyeye Verilen Vurguncular

Küçükpazarda nalbur Cemalettin kalay vurgunculuğundan 7 gün hapse, 50 lira para cezasına ve 7 gün dükkânını açmamaya, Harbiyede manav Vasfi 15 gün hapse 35 lira para cezasına, Büyükadada müskiratçı Necmettin 7 gün hapse 30 lira para cezasına, Sirkecide müskiratçı Yusuf 7 gün hapse 25 lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

Sirkecide fazla fiyatla tahan helvası satan Mustafa, Gedikpaşada bakkal Ormener makarna vurgunculuğundan adliyeye verilmiş ve tevkif edilmişlerdir.

Üsküdarda Bülbülderede fırıncı Yusuf kepek vurgunundan, Kartalda bakkal Emin raptiye satışından Üsküdar adliyesine verilmişlerdir.

Bozuk Ekmek Çıkaran Fırıncı Cezalandırıldı

Son günlerde bazî fırınların hamur ekmek çıkardığını yazmıştık. Dün belediye sıhhat ve iktısat müdürlükleri ve Eminönü kaymakamlığı incelemeler yapmış ve bozuk ekmek satan Hocapaşa fırınını cezalandırmıştır.

Diğer taraftan Eminönü mıntakasında tamir için iki fırının kapanması yüzünden bu bölgede başlıyan ekmek darlığı, dün de devam etmiştir. Bu gün buradaki fırınlara kapanan iki fırının onu da verilmiştir.

B U L M A C A

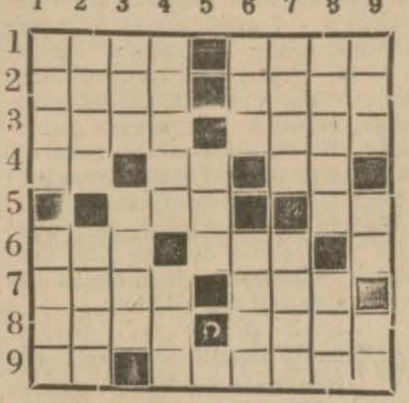

SOLDAN SAĞA: 1 — Bir gaz — Bir içki 2 — Çamaşır suyuna konur — Bir Fransız üssü 3 — Takılmak, lâtife, istihza — Şahıs 4 — Bir nota — Iskambilde birli — Tersi: Bir sayı 5 — Kabile — Adım 6 — Bir hayvan — Içki 7 — Bir süt veren hayvan — Demiryolu 8 — Bir çiçek — Neferler 9 — Bir sayı — Bir kır sebzesi

YUKARIDAN AŞAĞI: 1 — Bir şair — Bin gram 2 — Bir Fransız romancısı — Anmaktan fail 3 — Evin bölmelerinden biri — Evvel olmamak 4 — Tersi: Taze değil — Saçsız 5 — Zehir 6 — Bozmaktan emir — Tersi: Başa giyilr 7 — Bir komşu devlet — Ceriha 8 — Rütubetli — Anmak 9 — Meşhur Kartacalı — Tersi: Bir hayvan.

DUNKU BULMACA — SOLDAN SAĞA: 1 — Komut — Ren 2 — Aka — Tersi: Gaile 3 — Budapeşte 4 — Ameliyat 5 — Huni — Peş 6 — Aş — Meyus 7 — O — Nar 8 — Iki — Mi 9 — Müstatil

YUKARIDAN AŞAĞI: 1 — Kabahat 2 — Okumuş — Im (mi) 3 — Maden — Oku 4 — Alim — İs 5 — Tepinen 6 — Ley — Yaka 7 — Nişapur 8 — Tersi: Settar — Mi 9 — Ege — Nil

Yozgat Memleket Hastahanesi Baş Tabipliğinden

Lâboratuvarda çalışmiş bir hastabakıcı alınacaktır. Aylık ücret elli liradır. Bu Lâborantinliğe talip olanların bonservis ve vesaik suretleri iki vesika fotografiyle tahriren müracaaları. (10824)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir. (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat Akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin Başlıca Şehirlerinde

PARIS, MARSILYA ve NIS'de
LONDRA ve MANCESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANISTAN, IRAN, IRAK, FILISTIN ve MAVERAYI ERDUN'de
Merkez ve Şubeleri
YUGOSLAVYA, ROMANYA, YUNANISTAN, SURIYE LÜBNAN, Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar
Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.
Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

Enyüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisı vardır

Piyasanın en müsait şartlariyle (Kumbaralı veya Kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

NEVRALJİ, KIRIKLIK VE BÜTÜN AĞRILARINIZI DERHAL KESER

İcabında Günde 3 Kaşe Alınabilir. Her Yerde Pullu Kutuları İsrarla İsteyiniz.

EN SON MODALARLA AHENKTAR

PARİSİN YENİ PUDRA RENKLERİ

Paris terzihanelerinin bu seneki kolleksiyonları, mevsim roplarının yüz ve tenin yeni renklerle ahenktar olması lâzım geldiğini gösteriyor. Bu son moda yeni pudra renkleri de bir Fransız güzellik mütehassısı tarafından icat ve piyasaya arzedilmiştir Burada, bunları ancak Tokalon pudrasının yeni ve cazip renkleri arasında bulabilirsiniz. Şeffaf güzellik ve gayet beyaz ciltler için "Naturel" pudra şayanı tavsiyedir. Ekseri sarışınlar ile açık tenli esmerlere "Rose" uygun gelir. Penbe bir parlaklık verir. "Rachel" pudrası da esmerlere cazip bir renk verir.

"Pêche", yazın aldığınız güneşin altın esmerliğile ideal bir surette imtizaç eder. Bunlardan başka Tokalon pudralarının şimdiye kadar hiç görmediğiniz daha canlı, daha cazip ve daha parlak renkleri vardır.

Tokalon pudrası, "havalandırılmış" tır ki bu sayede on defa daha inceleşir ve âdeta tabii gibi görülür. Taze çiçeklerin esanslarile tatir edilmiştir. Terkibinde "Krema Köpüğü" bulunduğundan iki misli daha çok zaman sabit durur. Tokalon pudrasının yeni ve cazip renklerini hemen bugünden tecrübe ediniz.

İstanbul asliye Üçüncü Hukuk Hâkimliğinden: Agâh Ateş tarafından Herekede Hereke Fabrikasında müdüre mahsus köşkte mukim Halit Sezai aleyhine mahkemenin 941/899 No. su ile açılan mumaileyh Halit Sezainin 1336 senesi Haziran ayının on altıncı günü İstanbula gitmiş ve mezkûr tarihte işgal dolayısiyle bilhassa Pendik ve civarında kıtal ve sürüşler vukua gelmiş olmasından hayat ve mematından bir haber alınamamasından gaipliğine karar verilmesi talep edilmiş olmakla icra kılınan muhakemede istima kılinan şahitlerin beyanatına nazaran dava edilen Halidin hayat ve mematından yirmi bir senedenberi bir malûmat alınamadığı cihetle K. medeninin 32 inci maddesi ikinci fıkrası mucibince gaipliği iddia olunan mumaileyh Halit hakkında malûmatı olan kimselerin bir sene zarfında malûmatlarını mahkemeye bildirmeleri lüzumuna ve bu müddetin birinci ilân tarihinden itibaren bir sene olarak tayin edilmesine ve bu müddetin inkizasından sonra da tahkikata devam olunmasına karar verilmiş olduğundan malûmatî olanların mahkemeye bildirmeleri zımnında keyfiyet Tan Gazetesi ile ilân olunur.

MEMUR ALINACAK

Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğünden :

Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilâtının Taşra meteoroloji istasyonlarında çalıştırılmak üzere orta okul ve lise mezunlarından müsabaka imtihanı ile 25 kadar erkek memur alînacaktır.

Müsabaka imtihanına girebilmek için memurlar kanununun 4 üncü maddesinde sayılan evsafı haiz olmak ve (30) yaşından yukarı olmamak lâzımdır.

Müsabaka imtihanında kazananlara 3656 sayılı barem kanunu mucibince maaş verilecektir.

İsteklilerin 26-12-941 tarihi akşamına kadar umum müdürlüğe istida ile müracaat etmeleri ve asılları bilâhare istenmek şartiyle nüfus kâğıdı, sıhhat raporu, okul belgesi, askerlik vesikası ve doğruluk kâğıtlarının birer suretlerile 4 er adet fotoğraflarını bilece göndermeleri.

İmtihanların hangi tarihte ve nerede yapılacağı taliplerin adreslerine ayrıca bildirilecektir. (8874) (10484)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

1 — Beher kilosunun tahmin edilen bedeli (27) kuruş olan 50,000 kilo kuru fasulyanın 12- Birinci kânun -941 Cuma günü saat 15 te kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı (1012) lira (50) kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını en geç belli gün ve saatten bir saat eveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (10358)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme idaresi ilânları

Muhammen bedeli (2340) lira olan Araba üzerine monte edilmiş benzin motörlü 2 adet Motopomp (16.12.1941) Salı günü saat (14,30) on dört otuzda Haydarpaşada Gar binasî dahilindeki komisyon tarafından pazarlık usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (351) liralık katî teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (10819)

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Tasarruf Hesapları 1942 İkramiye Plânı

Keşideler: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

1942 İkramiyeleri

1 adet 2000 liralık—2000,— Lira	40 „ 100 „ —4000,— „
3 „ 1000 „ —3000,— „	50 „ 50 „ —2500,— „
2 „ 750 „ —1500,— „	200 „ 25 „ —5000,— „
3 „ 500 „ —1500,— „	200 „ 10 „ —2000,— „
10 „ 250 „ —2500,— „	

Sahip ve Neşriyat Müdürü: Emin Uzman. Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. TAN Matbaası

MİLLÎ PİYANGO

100,000 60,000 40,000 30,000 25,000 20,000 20,000 25,000 30,000 40,000 50,000

1942 YILBAŞI

FEVKALÂDE ÇEKİLİŞ PLÂNI

MİLLÎ PİYANGO

942 Yılbaşı Plânı

İkramiye Adedi	İkramiye Mikdarı	İkramiye Tutarı Lira
1	100.000	100.000
1	60.000	60.000
1	50.000	50.000
2	40.000	80.000
2	30.000	60.000
2	25.000	50.000
5	20.000	100.000
20	10.000	200.000
50	5.000	250.000
100	2.500	250.000
400	1.000	400.000
1.000	500	500.000
4.000	100	400.000
5.000	50	250.000
50.000	5	250.000
60.584	Yekûn	3.000.000

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi : 1888
Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi : 265
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere 28,800 Lira İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	„	500	„	2,000	„
4	„	250	„	1,000	„
40	„	100	„	4,000	„
100	„	50	„	5,000	„
120	„	40	„	4,800	„
160	„	20	„	3,200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Eylûl, 11 Birincikânun, 11 Mart ve 11 Haziran tarihlerinde çekilecektir

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

Cinsi	Mikdarı
Demir boru 2 pusluk	250 metre
Yangın musluğu "otomatik rekorlu„ iki musluk	3 adet
Tevkif musluğu 2 pusluk	3 „
Dirsek musluğu 2 pusluk	10 „
T musluğu	3 „

1 — Yukarda cins ve mikdarı yazılı malzeme pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 12.12.941 Cuma günü saat 10.20 de Kabataşta levazım şubesinde müteşekkil alım komisyonunda yapılacaktır. (10897)